

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra správního práva a správní vědy

Správní tresty a jejich ukládání

Bakalářská práce

Administrative penalties and their imposition

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Kristýna Mlezivová Ph.D.

AUTOR PRÁCE:

Ing. Jiří Kempa

Praha

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce na téma „Správní tresty a jejich ukládání“ je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 30.8.2024

.....
Ing. Jiří Kempa

ANOTACE

Cílem této bakalářské práce je komplexně představit problematiku správních trestů a jejich ukládání. V její úvodní části se čtenář seznámí se základními pojmy spojenými s přestupkovým řízením, následně je čtenáři vysvětleno, co je správní trest a jeho druhy. V této souvislosti je poté čtenáři objasněna problematika ukládání správních trestů, včetně zásad pro jejich uložení. Následně je čtenáři také vysvětleno, jaké formy rozhodnutí jsou ze strany správních orgánů používány při ukládání správních trestů. Závěrečná část této bakalářské práce je zaměřena na zhodnocení statistických přehledů o přestupcích. V ní je uvedeno, jak se pravomocně ukončená přestupková řízení evidují a čtenář se seznámí se statistikami, na základě kterých může získat lepší přehled o četnosti ukládání jednotlivých správních trestů.

KLÍČOVÁ SLOVA

přestupkové řízení * přestupek * správní trest * napomenutí * pokuta * zákaz činnosti * mladistvý pachatel přestupku * příkaz * rozhodnutí * evidence

ANNOTATION

The aim of this bachelor thesis is to comprehensively present the issue of administrative penalties and their imposition. In its introductory part, the reader gets acquainted with the basic terms associated with misdemeanor proceedings, then the reader is explained what an administrative penalty is and its types. In this context, the issue of imposing administrative penalties, including the principles for imposing them, is explained to the reader. Subsequently, it is also explained to the reader what forms of decisions are used by administrative authorities when imposing administrative penalties. The final part of this bachelor thesis is focused on the evaluation of statistical reports on offenses. It states how legally terminated misdemeanor proceedings are registered and the reader is introduced to statistics, based on which he can get a better overview of the frequency of imposition of individual administrative penalties.

KEY WORDS

misdemeanor proceedings * misdemeanor * administrative punishment * reprimand fine * prohibition of activity * juvenile offender * order * decision * records

Obsah

Úvod.....	7
1 Správní právo a správní řízení	9
1.1 Základní pojmy související se správním řízením	9
1.2 Právní úprava	12
1.3 Právní odpovědnost protipráv. činů v oblasti správního práva ..	15
2 Správní trest a jeho druhy	18
2.1 Vymezení správního trestu	18
2.2 Druhy správních trestů a jejich charakteristika	19
2.2.1 Napomenutí	20
2.2.2 Pokuta	20
2.2.3 Zákaz činnosti.....	22
2.2.4 Propadnutí věci.....	23
2.2.5 Zveřejnění rozhodnutí o přestupku	23
2.2.6 Domluva	24
3 Ukládání správních trestů.....	25
3.1 Obecné předpoklady pro uložení správních trestů.....	25
3.1.1 Povaha a závažnost přestupku.....	26
3.1.2 Polehčující a přitěžující okolnosti.....	27
3.2 Ukládání správních trestů za více přestupků	29
3.3 Podmíněné upuštění od uložení správního trestu.....	30
3.4 Upuštění od uložení správního trestu	30
3.5 Dohoda o narovnání	31
3.6 Mimořádné snížení výměry pokuty	32
4 Zásady pro ukládání správních trestů	33
5 Formy rozhodnutí pro uložení správního trestu	36
5.1 Příkaz	36

5.2	Příkaz na místě.....	37
5.3	Rozhodnutí	39
6	Statistické přehledy spojené s ukládáním správních trestů	42
6.1	Evidence přestupků	42
6.2	Statistická zjištění	43
	Závěr.....	50
	Seznam použité literatury	56

Úvod

Autor této bakalářské práce si za téma jejího zpracování zvolil „Správní tresty a jejich ukládání“. Jedná se totiž o velmi rozsáhlou a komplikovanou problematiku, která si jistě zaslouží pozornost.

Správní tresty jsou sankce ukládané správními orgány za spáchání přestupků nebo jiných správních deliktů. Mezi správní tresty patří napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí. Při ukládání správních trestů musí správní orgány přihlídnout k závažnosti přestupku, způsobenému následku, okolnostem spáchání, míře zavinění a osobním poměrům pachatele. Správní tresty by měly být ukládány tak, aby plnily nejen represivní, ale i preventivní funkci.

Samotné správní trestání je poté proces, při kterém správní orgány ukládají uvedené tresty za přestupky nebo jiné správní delikty. Cílem správního trestání je ochrana společnosti před protiprávním jednáním a výchova pachatelů k dodržování právních norem. Správní trestání se řídí nejrůznějšími zásadami, jako je třeba zásada zákonnosti, individualizace trestu, přiměřenosti anebo zásada „ne bis in idem“ (zákaz dvojího trestání za tentýž čin). De facto se tedy jedná o prostředek, kterým státní moc přispívá k udržení nastoleného společenského řádu a společnosti jako takové. Protože se ale společnost neustále vyvíjí, vyvíjí se společně s ní i přestupkové právo, které představuje adaptivní proces neustále reagující na společenské změny. Je tedy potřeba neustále sledovat změny v této oblasti. Tato část práce byla vypracována na základě rešerše dostupné literatury a zákonů.

Cílem této bakalářské práce je komplexně představit problematiku správních trestů a jejich ukládání. Tento hlavní cíl je naplněn pomocí dvou cílů dílčích. Prvním dílčím cílem je poskytnout čtenáři ucelený přehled a porozumění dané problematice. Druhým dílčím cílem je analýza reálné praxe ukládání správních trestů v České republice.

Z tohoto důvodu se první část zaměřuje na uvedení čtenáře do tématu vysvětlením základních pojmů, termínů a postupů, které se k této oblasti váží. Je zde popsáno přestupkové řízení, jeho právní vymezení a právní odpovědnost za přestupkové jednání. Poté je pozornost zaměřena na klíčový pojem práce, a to správní tresty, jejich definování, výčet, účel, funkce a pravidla.

Dále je pozornost zaměřena na mladistvé pachatele přestupků. Poslední kapitola z této části se zaměřuje na formy rozhodnutí pro ukládání správních trestů a evidování pravomocně ukončených rozhodnutí o přestupku se zaměřením na recidivu. V této části práce je využita rešerše odborné literatury a zákonů v aktuálním znění.

Druhý dílčí cíl práce je naplněn pomocí kvalitativní a kvantitativní analýzy sekundárních zdrojů, kterými jsou především statistické přehledy Ministerstva vnitra České republiky. Účelem je zmapovat současný stav a poskytnout přehled o reálném fungování systému správního trestání v České republice. Zde je čtenáři představeno, jaké konkrétní správní tresty jsou správními orgány v rámci přestupkových řízení nejčastěji ukládány, v jakých výších se pohybují ukládané pokuty a jaké formy rozhodnutí správní orgány pro uložení těchto trestů nejčastěji využívají. V této souvislosti se u jednotlivých výše zmíněných proměnných autor pokusí určit také trendy, zda dochází k jejich poklesu anebo naopak růstu.

Důvodem výběru tohoto tématu pro tuto bakalářskou práci je fakt, že její autor má k jejímu tématu „Správní tresty a jejich ukládání“ velmi blízko, neboť od ledna roku 2018 do jejího vydání je zaměstnán na majetkoprávním odboru Městského úřadu Žďár nad Sázavou, kde zpracovává přestupkovou agendu zejména zaměřenou na zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“).

1 Správní právo a správní řízení

První kapitola této bakalářské práce se věnuje problematice správního práva a správního řízení. V její úvodní části dochází k vymezení základních pojmů souvisejících s touto problematikou, následuje právní zakotvení správního řízení z hlediska právní hierarchie a v jejím závěru je pozornost věnována právní odpovědnosti osob.

1.1 Základní pojmy související se správním řízením

Tato podkapitola této bakalářské práce se věnuje vymezení základních pojmů souvisejících s problematikou správního práva a správního řízení. Je v ní rozebráno, co je to trest a trestání, správní právo, správní trestání a delikty a přestupky a přestupkové řízení.

- **Trest a trestání**

V odborné literatuře je možné identifikovat různé přístupy, jak přistoupit k definování pojmu trest. Dle filozofa Rawlse představuje trest zákonné omezení či odnětí určitých obvyklých práv, která náleží každému občanovi. K tomuto kroku přistupuje společnost v případě, že daný jedinec poruší pravidla zakotvená v právním systému. Nezbytným předpokladem je, aby omezení práv proběhlo legálním způsobem a bylo vykonáno příslušnou autoritou k tomu určenou. Přitom dle autora je zásadní podmínkou pro uplatnění trestu předchozí zřejmá a všeobecně známá definice pravidel a sankcí, jež budou následovat v případě jejich nedodržení.¹ Dle Kratochvíla et al., je trest v právním kontextu chápán jako důsledek spáchání trestného činu, který popisuje zákon.² Jak doplňuje Solnář, současný trestní zákoník postrádá jasnou definici pojmu trest, ačkoliv například termín trestný čin v něm definován je. Zákoník obsahuje pouze seznam různých typů trestů, které mohou být za spáchání trestného činu uloženy. Tato praxe není však dle autora nijak neobvyklá, jelikož moderní trestní zákoníky jen zřídka obsahují přesnou definici trestu jako takového.³

---

¹ RAWLS, John. *Two Concepts of Rules, The Philosophical Review*, s. 6-7.

² KRATOCHVÍL, Vladimír; KUČHTA Josef; KALVODOVÁ Věra; JURÁKOVÁ Iveta a Jana ZEŽULOVÁ. *Trestní právo hmotné (Obecná část)*, in VICHÉREK, R. *Účel trestu*, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.epravo.cz/top/clanky/ucel-trestu-89770.html>

³ SOLNÁŘ, Vladimír; FENYK Jaroslav; ČÍSAŘOVÁ Dagmar a Marie VANDUCHOVÁ. *Systém českého trestního práva. Část III. Tresty a ochranná opatření*, s. 12.

Z výše uvedeného pojetí trestu je možné vyvodit, že trestáním se rozumí stíhání a postihování každého, kdo poruší pravidla chování, která jsou významná z pohledu právního řádu. Konkrétní definici termínu trestání popisuje Rumarová et al., která uvádí, že je to rozhodování o vině a trestu za porušení pravidel chování, které jsou definovány právním rámcem. Přičemž autorka rozeznává dva druhy trestání, a to soudní a správní⁴ - na které se zaměřuje tato bakalářská práce.

Pravomoc ukládat tresty je v České republice svěřena dle článku 90 hlavy IV. ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava ČR“) v první řadě soudům.⁵ Poté je tato pravomoc svěřena také správním orgánům, které postihují protiprávní jednání označované jako přestupky.⁶

- **Správní právo, správní trestání a delikty**

V předmětu zájmu této bakalářské práce stojí tedy správní právo, jako součást veřejného práva. Sládeček však uvádí, že rozdíly mezi veřejným a soukromým právem se v současné době postupně zmenšují a prolínají. Je to dáno tím, že mnohé právní vztahy obsahují prvky jak veřejnoprávní, tak i soukromoprávní povahy.⁷

Ačkoliv pojem „správní právo trestní“ není v legislativě přesně definováno a neexistuje ani jeho všeobecně přijímaná definice, někteří odborníci na správní právo pracují s termíny jako „správní trestání“ či „trestní správní právo“. Dle Sládečka správní právo trestní lze chápat jako podoblast správního práva, která se zaměřuje na protiprávní jednání v rámci veřejné správy. Zabývá se otázkami viny a ukládání trestů v oblasti správních deliktů. Jde tedy o systém pravidel a postupů, které upravují postihování činů porušujících normy správního práva.⁸

---

⁴ FRUMAROVÁ, Kateřina. et al. *Správní trestání*, s. 11.

⁵ NOVOTNÝ, Oto; DOLENSKÝ, Adolf; JELÍNEK, Jiří a Marie VANDUCHOVÁ. et al. *Trestní právo hmotné I. Obecná část*, s. 197.

⁶ BOHADLO, David; POTĚŠIL, Lukáš a Jan POTMĚŠIL. *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, s. 88

⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*, s. 35.

⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*, s. 183

Správní trestání tak můžeme označit jako subsystém správního práva, který se zabývá deliktním (protiprávním) jednáním v oblasti veřejné správy.⁹ Správní trestání každopádně představuje důležitou pravomoc veřejné správy. Zároveň je správní trestání také výkonem a projevem veřejné správy. Prostřednictvím svého trestního systému veřejná správa dohlíží na dodržování právních předpisů a je oprávněna postihovat subjekty, které tyto předpisy porušují. Cílem je zajistit bezproblémové fungování veřejné správy.¹⁰

- **Přestupky a přestupkové řízení**

Výše jmenované správní právo poskytuje rámec pro správní trestání a řešení deliktů, včetně přestupků, a přestupkové řízení.

Správní delikt lze charakterizovat jako nezákonné chování, jehož znaky jsou definovány právními předpisy. Za takové chování je správním orgánem ukládán trest v souladu s normami správního práva¹¹. Správní delikty se člení na přestupky a jiné správní delikty.

Definici přestupku je možné najít v ust. § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), kdy se jedná o „*společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen, a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*¹²“ Jak tedy upozorňuje Mates, přestupek je v právním řádu definován jako méně závažný protiprávní čin, který nespadá do kategorie trestných činů. Jinými slovy, pokud určité jednání naplňuje znaky trestného činu, nemůže být posuzováno jako přestupek. Dále autor uvádí, že hlavním rozlišovacím kritériem je míra společenské škodlivosti daného jednání.¹³

---

⁹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*, s. 183

¹⁰ BOHADLO, David; POTĚŠIL, Lukáš a Jan POTMĚŠIL. *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, s. 1.

¹¹ HENDRYCH, Dušan. et al. *Správní právo: obecná část*, s. 294.

¹² ust. § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³ MATES, Pavel. et al. *Základy správního práva trestního*, s. 63

Nabytím účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky v roce 2016 již přestupek není z pohledu zákona činem protiprávním jen u osob fyzických, ale také právnických.¹⁴ Spáchání přestupku s sebou nese právní důsledky vymezené zákonem. Mezi tyto důsledky se řadí uložení správních trestů (na které se zaměřuje zbylá část této bakalářské práce) či ochranných opatření¹⁵.

Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Samotné správní řízení představuje proces aplikace správního práva hmotného a je definováno v ust. § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).¹⁶ Jak již z názvu vyplývá, v rámci přestupkového řízení se vyšetřují a posuzují přestupky. Hlavním účelem přestupkového řízení je zajištění dodržování právních předpisů regulujících různé sféry veřejného života, například silniční provoz, ekologii či ochranu spotřebitelů.¹⁷ V porovnání s klasickým soudním procesem je přestupkové řízení vnímáno jako jednodušší, efektivnější a flexibilnější.¹⁸

1.2 Právní úprava

Tato podkapitola této bakalářské práce se věnuje právnímu zakotvení správního řízení z hlediska právní hierarchie, kdy v tomto ohledu je pozornost věnována ústavní, mezinárodní, zákonné a podzákonné úrovni.

- **Ústavní úroveň**

Správní řízení je v České republice upravené zákony, které ovšem musejí být v souladu s ústavním pořádkem, tzn. že musí být v souladu s Ústavou ČR a také s Usnesením předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina základních práv a svobod“). Dle Práškové se jedná tedy o dva fundamentální právní předpisy.¹⁹

---

¹⁴ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 18-19

¹⁵ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*, s. 204.

¹⁶ ust. § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

¹⁷ ČERNÝ, Jan; HORZINKOVÁ, Eva a Helena KUČEROVÁ. *Přestupkové řízení*, s. 28.

¹⁸ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Příkaz v řízení o přestupku*, s. 122-123

¹⁹ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Přestupkové právo*, s. 92.

Na úrovni ústavní je vymezeno v první řadě správní soudnictví. Konkrétně Ústava ČR ve své hlavě IV. nazvané „Moc soudní“ stanovuje, že soudní moc je vykonávána nezávislými soudy jménem republiky, přičemž soudy mají poskytovat ochranu práv občanům. Dále popisuje soustavu soudů a rovné postavení občanů před soudy.²⁰ Listina základních práv a svobod se v hlavě V. zaměřuje na právo na soudní a jinou právní ochranu. Článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručuje každému právo domáhat se svých práv u nezávislého a nestranného soudu či jiného orgánu.²¹ Pokud se někdo cítí být poškozen na svých právech rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se dle článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod obrátit na soud s žádostí o přezkum zákonnosti takového rozhodnutí.²²

Nezbytnou podmínkou pro vyvození odpovědnosti za přešůpek u osob samostatně výdělečně činných (o kterých hovoří další kapitola) je ústavně zakotvené právo provozovat podnikatelskou činnost, jež je garantováno článkem 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Tento článek Listiny základních práv a svobod představuje fundamentální bázi, z níž vychází možnost postihnout podnikající fyzickou osobu za spáchání přešůpku.²³

- **Mezinárodní úroveň**

Česká republika je ve svém právním řádu vázána mezinárodními smlouvami, ke kterým se připojila a následně je ratifikovala prostřednictvím Parlamentu České republiky. Dle článku 10 Ústavy ČR mají tyto smlouvy přednost před zákonem.²⁴ Z pohledu správního práva je vhodné zmínit Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, kde v článku 6 je zakotveno právo na spravedlivý proces a v článku 7 je zákaz trestu bez zákona²⁵, nebo Úmluvu o právech dítěte, kde v článku 3 odst. 1 je uvedeno, že zájem dítěte musí být prvořadý, ať již se týká i řízení před správními orgány.²⁶

---

²⁰ Hlava IV Ústavy ČR

²¹ článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod

²² článek 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod

²³ článek 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod

²⁴ článek 10 Ústavy ČR

²⁵ článek 6 a článek 7 Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod

²⁶ článek 3 Úmluvu o právech dítěte

- **Zákonná úroveň**

V roce 2017 prošlo přestupkové právo rekodifikací, která je založena na třech zákonech, a to zákonu o odpovědnosti za přestupky, zákonu o některých přestupcích a zákonu č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a zákona o některých přestupcích, účinný od 1.7.2017.

Uvedenou rekodifikací došlo ke sjednocení kategorizace správních deliktů. Právní úprava přestupků byla sjednocena jak po hmotněprávní, tak po procesní stránce. Odstranil se tak nežádoucí resortismus, kdy si různé oblasti upravovaly lhůty a tresty po svém. Nová právní úprava je komplexnější a pokrývá mnohem více otázek než úprava předchozí, která celou řadu problémů opomíjela a nechávala bez povšimnutí. Díky větší ucelenosti a provázanosti nové právní úpravy by již nemělo být v takové míře potřeba využívat analogii, jejíž aplikace byla v oblasti správního trestání problematická a přípustná jen v omezené míře. Nová legislativa se svou strukturou a logikou přibližuje trestnímu zákoníku a trestnímu řádu.²⁷

Subsidiárně se k uvedeným zákonům používá správní řád. Ve spojitosti s přestupkovým řízením ale za zmínku zcela jistě stojí i další speciální zákony jako je například zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, anebo třeba zákon č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

- **Podzákoná úroveň**

Podzákoné předpisy v oblasti přestupkového práva jsou nařízení vlády, vyhlášky ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, nařízení obcí a krajů a obecně závazné vyhlášky obcí a krajů.

---

²⁷ Právní prostor, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/nova-pravni-uprava-spravniho-trestani-cast-i>

Jak uvádí Ministerstvo vnitra České republiky, tyto podzákoné právní normy nemohou stanovovat skutkové podstaty přestupků a určovat za ně příslušné správní tresty, protože to v právním řádu České republiky je umožněno pouze zákonům. Tyto podzákoné právní předpisy ale mohou konkretizovat kritéria uvedená právě v těchto zákonech.²⁸

1.3 Právní odpovědnost protiprávních činů v oblasti správního práva

Tato podkapitola této bakalářské práce se věnuje právní odpovědnosti za přestupkové jednání.

- **Fyzická osoba**

Nejčastěji správní delikty realizuje dle Práškové právě zde popsaná fyzická osoba.²⁹ Odpovědnost fyzické osoby za přestupek je blíže upravena v ust. § 13 až ust. § 19 zákona o odpovědnosti za přestupky. Dle tohoto zákona fyzická osoba je pachatelem, jestliže svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný.³⁰ Aby fyzická osoba byla odpovědná za přestupek, musí být naplněny následující základní znaky: zavinění, omyl, věk a přičetnost, resp. neexistence nepřičetnosti v okamžiku spáchání přestupku.³¹

1. Zavinění

„K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění“.³² Dle Práškové je zavinění možné chápat ve dvou rovinách, a to úmyslné a nedbalostní. Úmyslné zavinění vzniká tehdy, pokud pachatel si je plně vědom následků svého jednání a zároveň tyto následky chce způsobit. Oproti tomu nedbalostní zavinění je charakterizováno pouze složkou vědění. Pachatel si je sice vědom možných následků, ale spoléhá na to, že nenastanou, případně mu tyto následky mohou být lhostejné.³³

²⁸ MV: Zásady tvorby právní úpravy přestupků, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/soubor/zasady-tvorby-pr...>

²⁹ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Základy odpovědnosti za správní delikty*, s. 266

³⁰ ust. § 13 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

³¹ ust. §15 až ust. § 19 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

³² ust. §19 zákona č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

³³ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 129

2. Omyl

Při posuzování nejen trestných činů, ale i přestupků lze využít specifické formy skutkového omylu, které jsou však charakteristické pro oblast trestního práva. Mezi tyto zvláštní případy patří například chybné určení předmětu útoku, tzv. aberace, kdy pachatel zasáhne jiný objekt, než původně zamýšlel. Dalším příkladem je generální úmysl, při němž má pachatel v úmyslu spáchat trestný čin, ale není si jistý konkrétním předmětem útoku. Tyto koncepty nejsou omezeny pouze na trestní právo, ale lze je analogicky aplikovat i v rámci správního trestání, tedy při posuzování přestupků a jiných správních deliktů.³⁴ Přitom o nich hovoří také zákon, a to v ust. § 16 zákona o odpovědnosti za přestupky. Mimo to zákon definuje i omyl protiprávní.³⁵ Pokud osoba v době spáchání přestupku neví, že její jednání je v rozporu se zákonem, a tento omyl nemohla překonat, nelze ji považovat za viníka. Překonání omylu bylo možné v případě, že povinnost obeznámit se s relevantní legislativou pro pachatele vyplývala ze zákona, jiné právní normy, oficiálního verdiktu nebo kontraktu, z jeho pracovní pozice, profese, statutu či role.³⁶

3. Nepříčetnost

V ust. § 19 zákona o odpovědnosti za přestupky se nepřičetnost definuje jako stav, kdy fyzická osoba pro duševní poruchu nemohla rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo toto své jednání ovládat. Avšak odpovědnost za přestupek není vyloučena u toho, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, požitím nebo aplikací návykové látky.³⁷

4. Věk

Po dovršení 15 let je fyzická osoba trestně odpovědná. Od daného věku má tedy plnou odpovědnost za své chování.³⁸

---

³⁴ JEMELKA, Luboš a Pavel, VETEŠNÍK. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích: komentář*, s. 140.

³⁵ JELÍNEK, Jiří. et al. *Trestní právo hmotné. Obecná část*, s. 247 – 248

³⁶ FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*, s. 82.

³⁷ ust. §19 zákona č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

³⁸ ust. §18 zákona č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

- **Právnícká osoba**

U právnícké osoby je odpovědnost za přestupkové jednání postavena na objektivní odpovědnosti, což znamená, že se u ní neposuzuje forma zavinění. Právnícká osoba je odpovědná za přestupkové jednání, pokud dochází k porušení právní povinnosti uložené právě této právnícké osobě nebo pokud dojde k porušení právní povinnosti ze strany fyzické osoby, jejíž jednání je ale právnícké osobě přičitatelné anebo pokud k porušení právní povinnosti dojde při činnosti této právnícké osoby, v přímé souvislosti s ní nebo k jejímu prospěchu anebo zájmu.³⁹

Právnícká osoba má možnost se odpovědnosti za přestupkové jednání zprostit (například liberační důvod).⁴⁰

- **Podnikající fyzická osoba**

U podnikající fyzické osoby je rovněž odpovědnost za přestupkové jednání dána objektivní odpovědností, takže stejně jako u právnícké osoby se u ní nerozlišuje forma zavinění.⁴¹

---

³⁹ ust. § 20 a ust. § 21 zákona č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁴⁰ MINISTERSTVO VNITRA: *Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*, s. 29-30.

⁴¹ FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*, s. 86

2 Správní trest a jeho druhy

Tato kapitola této bakalářské práce se věnuje problematice správního trestu, kdy v její první části autor čtenářům vysvětluje, co to správní trest je, jaké má funkce a jaký plní účel a zásady. Zatímco v její druhé části je poté pozornost zaměřena na jednotlivé druhy správního trestu, kdy autor čtenáře seznamuje s napomenutím, pokutou, zákazem činnosti, propadnutím věci a zveřejněním rozhodnutí o přestupku. Zároveň je zde zmíněna i domluva, i když nepředstavuje přímo správní trest.

2.1 Vymezení správního trestu

Porušení zákona s sebou nese právně vymezené důsledky, jež mohou zahrnovat sankce (nově správní trest) v rámci správního řízení a také uplatnění ochranných opatření stanovených příslušnými právními předpisy, jak již bylo předurčeno v podkapitole 1.1. této bakalářské práce nazvané „Základní pojmy související se správním řízením“. Tyto postihy a opatření představují reakci na spáchání přestupku a jejich účelem je zajistit dodržování právního řádu a chránit společnost před negativními dopady protiprávního jednání.⁴² Jinými slovy správní tresty jsou vždy důsledkem protiprávního chování.⁴³

Přitom je možné uvést, že samotný termín správní trest není přímo v přestupkovém zákoně pozitivně vymezen. Při vymezení tohoto termínu je však možné vyjít z důvodové zprávy či jiné odborné literatury. Jak tedy vyplývá z důvodové zprávy, správní trest představuje důležitý mechanismus, který má za úkol postihovat jednání porušující normy stanovené správním právem. Jeho cílem je zajistit respektování právních povinností vyplývajících z předpisů této právní oblasti a udržovat tak stabilitu a řád ve společnosti. Podstatou správního trestání je uložení sankce subjektu, který svým jednáním porušil pravidla daná správními předpisy.⁴⁴

---

⁴² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*, s. 204.

⁴³ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 213

⁴⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., s. 167.

Název byl změněn proto, že sankce vyvolávala dojem, že se jedná spíše o právní následek netrestního charakteru.⁴⁵ Dle Práškové je správní trest forma státního donucení, kterou ukládá příslušný správní orgán po provedeném řízení. Tento trest způsobuje pachateli újmu jako následek za spáchaný přestupek.⁴⁶

Konkrétně je v ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky vymezeno pět správních trestů, a to „*pokuta, napomenutí, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku*“.⁴⁷ Přitom původně v návrhu zákona figurovalo více správních trestů, například trest zákazu plnění veřejných zakázek. Nakonec však od nich bylo odstoupeno.⁴⁸ Dále je v ust. § 36 zákona o odpovědnosti za přestupky uvedeno, že správní trest lze uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty, přitom napomenutí nelze uložit spolu s pokutou⁴⁹.

Výše uvedená věta nevyklučuje eventualitu, že za přestupky definované ve speciálních právních předpisech mohou být ukládány i jiné druhy správních trestů. Přitom však musí být dodržena zásada „*nullum crimen sine lege*“.⁵⁰

Závěrem této podkapitoly zbývá již pouze odpovědět na otázku, co je účelem správního trestu. Přitom při pohledu do ust. § 36 zákona o odpovědnosti za přestupky je patrné, že účel správního trestu není v zákoně nikde definován. Mohlo by se zdát, že účelem správního trestu je pouze trest samotný, ale není tomu tak. Jak uvádí Fiala, účelem správního trestu je represe a dále pak prevence jak individuální, tak generální.⁵¹

2.2 Druhy správních trestů a jejich charakteristika

Tato podkapitola této bakalářské práce se věnuje jednotlivým správním trestům, které je možné dle zákona o odpovědnosti za přestupky ukládat jejich pachatelům a zároveň je charakterizuje, aby si čtenář detailně uvědomil jejich odlišnosti a možnosti jejich uložení.

⁴⁵ Věcný záměr zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, s. 98

⁴⁶ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 198

⁴⁷ ust. § 35 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁴⁸ Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, s. 73

⁴⁹ ust. § 36 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁵⁰ BOHADLO, David; BROŽ, Jan; KADEČKA, Stanislav; PRŮCHA, Petr; RIGEL, Filip et al. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*, s. 58

⁵¹ FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*, s. 105

2.2.1 Napomenutí

Napomenutí jakožto správní trest je zakotveno v ust. § 45 zákona o odpovědnosti za přestupky. Jedná se o nejmírnější správní trest, který je možné za přestupkové jednání pachateli uložit. Víceméně se jedná pouze o jakési morální odsouzení projednávaného jednání.⁵² Správní trest napomenutí je možné uložit jakémukoliv pachateli. Je možné jej uložit za jakýkoliv přestupek, pokud jsou splněny dvě níže uvedené podmínky. První z nich říká, že na základě ust. § 36 zákona o odpovědnosti za přestupky není možné napomenutí uložit společně s pokutou a druhá z nich je postavena na tom, že napomenutí nelze uložit za přestupek, u kterého je to kvůli jeho závažnosti zákonně vyloučeno.⁵³

Při ukládání napomenutí jakožto správního trestu jsou příslušné správní orgány povinny upozornit pachatele na protiprávnost spáchaného jednání a pachateli přestupku jej vytknout.⁵⁴ Správní orgán této osobě zřetelně vysvětlí, jaké další správní tresty, zejména pokuty a jejich maximální výše, jí hrozí v případě opakování podobného protiprávního činu. Cílem napomenutí je tak nejen potrestat aktuální provinění, ale především odradit od recidivy a motivovat k dodržování právních norem do budoucna.⁵⁵

2.2.2 Pokuta

Pokuta představuje další nejběžnější správní trest, který je správními orgány ukládán pachatelům v přestupkovém řízení za jejich přestupková jednání. Je zakotven v ust. § 46 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.⁵⁶ Dle Práškové představuje pokuta ekonomickou sankci. Lze ji udělit samostatně nebo v kombinaci s dalšími správními tresty, avšak nikoli společně s napomenutím. Smyslem této formy správního postihu je významně ovlivnit finanční situaci provinilce a tím dosáhnout potrestání a odrazení od dalšího protiprávního jednání. Pokuta tak plní především represivní funkci s cílem přimět pachatele k respektování právních norem.⁵⁷

⁵² ust. § 45 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁵³ ust. § 36 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁵⁴ Věcný záměr zákona č. 250/2016 Sb., s. 99.

⁵⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., s. 172

⁵⁶ Ust. § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁵⁷ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 204

Správní trest pokuty je možné ukládat pouze, pokud tak stanoví zákon. Pokutu jakožto správní trest není možné uložit společně s napomenutím, jak již bylo uvedeno výše. Nejčastěji je pokuta jakožto správní trest ukládána společně s propadnutím věci anebo zákazem činnosti.⁵⁸

Při určování výše pokuty vychází správní orgány jednak ze speciálních zákonů, které stanovují přesný interval, ve kterém je možné se při jejich ukládání pohybovat, a zároveň z individuálního posouzení každého případu, kdy by měla být dodržena zásada předvídatelnosti a právní jistoty, spočívající v tom, že za srovnatelně závažné přestupkové jednání by měla být pachateli uložena obdobná výše pokuty. Pokud zákon nestanovuje konkrétní sazbu pokuty, tak je možné uložit pokutu maximálně do výše 1 000 Kč, kdy toto vychází z ust. 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.⁵⁹

Výše uložené pokuty je kromě již výše uvedeného limitována také formou rozhodnutí, kterým byla uložena. V tomto ohledu je stěženo to, zda k jejímu uložení došlo příkazem na místě anebo nikoliv. Dle zákona je možné uložit pokutu až do výše 10 000 Kč formou příkazu na místě. V případě, že se jedná o mladistvého pachatele, maximální výše pokuty činí 2 500 Kč. Toto snížení horní hranice se však nevztahuje na mladistvé fyzické podnikající osoby.⁶⁰

Specifické hodnoty pokut jsou také spojeny s mladistvými pachateli přestupků, neboť jim je možné uložit maximálně polovinu z horní hranice příslušné sazby s tím, že nesmí dojít k přesáhnutí částky 5 000 Kč. Toto vyplývá z ust. § 57 zákona o odpovědnosti za přestupky.⁶¹ Toto omezení platí u všech typů rozhodnutí s výjimkou příkazu na místě. Tam je omezení ještě striktnější, neboť mladistvému pachateli přestupku je možné touto formou rozhodnutí, tj. příkazem na místě, uložit pokutu maximálně do výše 2500 Kč, což vychází z ust. § 91 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.⁶²

Při ukládání pokut by správní orgány měly zohledňovat osobní a majetkové poměry pachatele a snažit se vyhnout tomu, aby pokuty byly pro pachatele likvidační. To znamená, že výše pokuty by neměla být nepřiměřená vzhledem k jeho finanční situaci, aby nedošlo k platební

⁵⁸ ust. § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁵⁹ ust. § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁶⁰ ust. § 90 až ust. § 91 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁶¹ ust. § 57 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁶² ust. § 91 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

neschopnosti, nucenému ukončení podnikání, nebo aby se splácení pokuty nestalo jediným cílem jeho podnikatelské činnosti. Také by se mělo předejít tomu, aby pokuta vedla k existenčním problémům pro pachatele a jeho rodinu.⁶³

Pokuta jakožto správní trest je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci příslušného rozhodnutí, pokud není správním orgánem stanoveno jinak. Toto vychází z ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.⁶⁴

2.2.3 Zákaz činnosti

Jak uvádí Šámal, obecně zákaz činnosti slouží dvěma hlavními účelům a to prevenci a represi.⁶⁵ Jak doplňuje Odrušová, zákaz činnosti je trestem, který spočívá v tom, že pachateli přestupku je zakázáno vykonávat činnost, ke které je potřeba veřejnoprávní oprávnění, nebo kterou vykonává v pracovním či jiném obdobném poměru, případně v rámci podnikání. Cílem tohoto trestu je zabránit pachateli v opakování přestupku, čímž plní nejen ochrannou, ale také výchovnou a preventivní funkci. Typickým příkladem je zákaz řízení motorových vozidel.⁶⁶

Zákaz činnosti jakožto správní trest je upraven v ust. § 47 zákona o odpovědnosti za přestupky. Délka zákazu činnosti je vždy stanovena u jednotlivých skutkových podstat příslušnými zákony. Pokud v těchto zákonech ale její délka, která bývá vyjádřena intervalově, není dána, tak se má za to, že může činit nejdéle 3 roky.⁶⁷ U mladistvých pachatelů přestupků v souladu s ust. § 58 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že mladistvému není možné uložit zákaz činnosti v případě, že by výkon tohoto správního trestu představoval překážku v přípravě na jeho budoucí povolání. Zde je maximální délka 1 rok.⁶⁸

---

⁶³ Usnesení nejvyššího soudu č. 1 as 9/2008 - 133

⁶⁴ ust. § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁶⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník (EVK)*, s. 93

⁶⁶ ONDRUŠOVÁ, Marta ONDRUŠ Radek a Petr VYTOPIIL. *Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb.*, s. 248

⁶⁷ ust. § 47 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁶⁸ ust. § 58 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Jakmile uplyne půlka délky uloženého zákazu činnosti, tak příslušný správní orgán, jenž vydal pravomocné rozhodnutí, kterým tento předmětný správní trest uložil, může od jeho zbytku upustit.⁶⁹

2.2.4 Propadnutí věci

Do zákona o odpovědnosti za přestupky zákonodárci přidali k propadnutí věci alternativu, kterou je propadnutí náhradní hodnoty.⁷⁰ Hlavním cílem těchto trestů je předcházet recidivě pachatele. Toho se snaží dosáhnout ztížením podmínek, které by mohly vést k opakování protiprávního jednání. Pachateli je také odebrán předmět, jenž mu umožnil nebo usnadnil spáchání daného přestupku. Smyslem je tedy eliminovat faktory přispívající k páčání trestné činnosti a zamezit tak jejímu opětovnému výskytu v budoucnu.⁷¹ Obdobně poté uvádí Ondrušová, že trest propadnutí věci má za úkol především zneškodnit věc, která by mohla sloužit k dalšímu páčání přestupku.⁷²

Správní trest propadnutí věci je možné uložit za každý přestupek, musí být však naplněny zákonné požadavky. Například se musí jednat o věc, která byla použita nebo určena k provedení přestupku, kterou pachatel získal v důsledku přestupku nebo jako odměnu za něj, anebo kterou pachatel, byť i jen částečně, získal výměnou za věc uvedenou výše.⁷³

2.2.5 Zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku je specifickým správním trestem, jehož cílem je poškodit dobré jméno a pověst podnikatelského subjektu. Dobrá pověst představuje dle Ondrušové pro podnikatele značnou hodnotu, a proto může mít tento trest dalekosáhlé důsledky. Rozhodnutí se publikuje ve sdělovacích prostředcích a na úřední desce.⁷⁴

---

⁶⁹ ust. § 47 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁷⁰ ust. § 49 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁷¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., s. 174

⁷² ONDRUŠOVÁ, Marta ONDRUŠ Radek a Petr VYTOPIIL. *Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb.*, s. 249

⁷³ ust. § 48 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁷⁴ ONDRUŠOVÁ, Marta ONDRUŠ Radek a Petr VYTOPIIL. *Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb.*, s. 251

Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku je zakotven v ust. § 50 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku se nevztahuje na fyzické osoby, ale pouze na podnikající fyzické a na právnické osoby. Primárním účelem tohoto předmětného správního trestu je tedy informovat veřejnost o nekalých praktikách těchto podnikajících subjektů. V tomto zákonném ustanovení se mimo jiné uvádí, že ke zveřejnění dojde na úřední desce příslušného správního orgánu v délce nejméně 15 dnů a nejdéle 2 měsíců. Zveřejněna je pouze výroková část rozhodnutí.⁷⁵

2.2.6 Domluva

Do této druhé kapitoly této bakalářské práce nazvané „Druhy správních trestů a jejich charakteristika“ je zařazena také domluva, i když nepředstavuje správní trest.

V dnešní době, kdy se zvyšuje počet přestupků a porušování zákonů, nabývá na významu institut domluvy. Domluva se využívá před zahájením přestupkového řízení, a to zejména u méně závažných přestupků. Klíčovým aspektem domluvy je komunikace mezi orgány činnými v trestním řízení (soudy a policie) a osobami, které se přestupku dopustily. Cílem je rychle a efektivně objasnit skutkové okolnosti, identifikovat pachatele a případně stanovit odpovídající trest. Mezi běžné formy domluvy patří písemná oznámení, výzvy k podání vysvětlení či osobní pohovory. Význam domluvy vzrostl po novelizaci zákona v roce 2019, která tento institut znovu zavedla poté, co byl v roce 2017 zrušen. Pokud se však domluva ukáže jako nedostatečná, lze přistoupit k uložení pokuty příkazem na místě. Efektivní využívání domluvy může významně přispět k rychlému a smírnému řešení méně závažných přestupků, aniž by bylo nutné zatěžovat oficiální justiční systém. Je však třeba dbát na to, aby byla domluva používána uvážlivě a v souladu se zákonem, aby nedocházelo k nespravedlnostem či zneužívání tohoto institutu.⁷⁶

---

⁷⁵ ust. § 50 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁷⁶ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízeních o nich. Zákon o některých přestupcích*, s. 750

3 Ukládání správních trestů

Tato kapitola této bakalářské práce se věnuje problematice ukládání správních trestů v rámci přestupkového řízení.

3.1 Obecné předpoklady pro uložení správních trestů

Ukládání správních trestů představuje činnost správního orgánu, která spočívá ve výběru druhu a stanovení výše správního trestu, který bude uložen konkrétnímu pachateli za spáchaný přestupek.⁷⁷ Tento správní orgán při realizaci dané činnosti musí vycházet z hledisek, která jsou definována v zákoně o odpovědnosti za přestupky a ve zvláštních zákonech.⁷⁸

Správní tresty uvedené ve druhé kapitole této bakalářské práce je možné v rámci přestupkového řízení ukládat buďto samostatně anebo ve vzájemné kombinaci, jak již bylo vysvětleno výše. Dle Fialy však existují ještě jiné limity. Konkrétně zákon o odpovědnosti za přestupky uvádí, že správní trest zákazu činnosti a zveřejnění rozhodnutí o přestupku lze uložit jen tehdy, pokud to zákon výslovně umožňuje (viz. ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky). Trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty je možné uložit za jakýkoli přestupek, avšak pouze za předpokladu, že jsou splněny podmínky stanovené zákonem o odpovědnosti za přestupky, a pokud je uložení tohoto trestu přiměřené povaze spáchaného přestupku.⁷⁹ Jemelka ještě doplňuje, že správní orgán za jakýkoliv přestupek může uložit jen napomenutí anebo pokutu.⁸⁰

Když příslušný správní orgán rozhoduje o tom, jaký správní trest pachateli přestupku uloží, tak při tomto vychází z ust. § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky, kde je vymezen demonstrativní výčet okolností, které mají vliv právě na uložení druhu a výši správního trestu. V případě, že některé z více přestupků nebyly projednány ve společném řízení, je třeba zohlednit přitěžující a polehčující okolnosti. U pokusu přestupku

⁷⁷ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 239.

⁷⁸ FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*, s. 51

⁷⁹ FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*, s. 209

⁸⁰ JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky*, s. 289

se posuzuje, jak blízko bylo jednání pachatele k dokonání přestupku, a jaké byly okolnosti a důvody, proč k dokonání nedošlo. U spolupachatelů je důležité posoudit, jakou měrou přispělo jednání každého z nich ke spáchání přestupku. U fyzické osoby se bere v potaz její osobní situace, a zda byla za totožné protiprávní jednání potrestána v jiném přestupkovém řízení před správním orgánem. U právnické nebo podnikající fyzické osoby se zohledňuje povaha její činnosti. U právního nástupce se posuzuje, do jaké míry na něj přešly výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán. U pokračujícího, trvajících a hromadného přestupku se bere v úvahu, zda část jednání, kterým byl přestupek spáchán, proběhla za účinnosti zákona, který stanovil mírnější správní trest než zákon účinný při dokončení tohoto jednání.⁸¹

Jak již bylo uvedeno výše v této podkapitole této bakalářské práce, tak shora uvedený výčet okolností je pouze demonstrativní a v rámci přestupkového řízení nemusí příslušný správní orgán povinně přihlídnout ke všem z nich, ale vždy pracuje pouze s těmi, které jsou u daného případu důležité pro posouzení společenské škodlivosti daného skutku.

3.1.1 Povaha a závažnost přestupku

Z demonstrativního výčtu obsaženého v ust. § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky, který je stěžejní při posouzení toho, jaký druh správního trestu, a v jaké výši bude pachateli přestupku uložen, tvoří první jeho bod povaha a závažnost přestupku, na kterou se blíže zaměřuje tato část bakalářské práce.

Povaha a závažnost přestupku je blíže rozvedena v ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky. V něm je uveden přesný seznam bodů, kterými by se příslušný správní orgán měl při rozhodování o uložení správního trestu z pohledu povahy a závažnosti přestupku zabývat.⁸²

---

⁸¹ ust. § 37 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁸² ust. § 38 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Jak doplňuje Bohadlo, stejně jako v předchozím případě se ale jedná pouze o demonstrativní výčet, což znamená, že příslušný správní orgán nemusí pracovat se všemi uvedenými body. Zároveň ani není vyloučeno, že příslušný správní orgán může ve spojitosti s povahou a závažností přestupku přihlídnout i k jiným skutečnostem, než těm, které jsou v něm obsaženy.⁸³

Dle Hendrycha při posuzování povahy a závažnosti přestupku správní orgán v podstatě bere v úvahu, jak konkrétně pachatel naplnil skutkové okolnosti a jednotlivé typové znaky přestupku. Tyto znaky tvoří skutkovou podstatu přestupku a zahrnují objekt, objektivní stránku, subjekt a případně subjektivní stránku. V rámci hodnocení povahy a závažnosti přestupku správní orgán zohledňuje význam zákonem chráněného zájmu, který se odráží v objektu přestupku.⁸⁴

Každopádně v ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky se uvádí, že povaha a závažnost přestupku je především daná níže uvedenými body: *významem zájmu chráněného zákonem, který byl přestupkem narušen nebo ohrožen; závažností a rozsahem následků přestupku; způsobem, jakým byl přestupek spáchán; okolnostmi, za kterých k přestupku došlo; u fyzické osoby také druhem a intenzitou jejího zavinění, případně motivací; délkou trvání protiprávního jednání nebo protiprávního stavu, který byl jednáním pachatele udržován; počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.*⁸⁵

3.1.2 Polehčující a přitěžující okolnosti

Z výše uvedeného demonstrativního výčtu obsaženého v ust. § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky, který je stěžejní při posouzení toho, jaký druh správního trestu, a v jaké výši bude pachateli přestupku uložen, také vyplývá, že třetí bod tvoří polehčující a přitěžující okolnosti.⁸⁶ V této subkapitole této bakalářské práce mu bude věnována bližší pozornost.

---

⁸³ BOHADLO, David; BROŽ, Jan; KADEČKA, Stanislav; PRŮCHA, Petr; RIGEL, Filip et al. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*, s. 45

⁸⁴ HENDRYCH, Dušan. et al. *Správní právo: obecná část*, s. 304.

⁸⁵ ust. § 38 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁸⁶ ust. § 37 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Polehčující a přitěžující okolnosti jsou blíže specifikovány v ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky. Výše uvedené ust. § 39 zákona o odpovědnosti za přestupky v sobě obsahuje přesný seznam polehčujících okolností.⁸⁷ Polehčující okolnosti poté definuje Jemelka a Vetešník jako takovou situaci, která hraje ve prospěch pachatele a zmírňuje závažnost přestupku z hlediska společnosti.⁸⁸ Jinými slovy je to opak přitěžujících okolností, které jsou v neprospěch pachatele a zhoršují závažnost jeho přestupkového jednání z pohledu společnosti.⁸⁹ Přitěžující okolnosti jsou obsaženy ve shora uvedeném ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V ust. § 39 zákona o odpovědnosti za přestupky jsou demonstrativně uvedeny níže vyjmenované polehčující okolnosti.⁹⁰

- *„Pachatel spáchal přestupek ve věku blízkém věku mladistvým.*
- *Pachatel spáchal přestupek, aby odvrátil útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela naplněny podmínky nutné obrany nebo krajní nouze, nebo překročil meze jiné okolnosti vylučující protiprávnost.*
- *Pachatel napomáhal k odstranění škodlivého následku přestupku nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu.*
- *Pachatel oznámil přestupek správnímu orgánu a při jeho objasňování účinně napomáhal.*
- *Pachatel spáchal přestupek pod vlivem hrozby nebo nátlaku anebo pod tlakem podřízenosti nebo závislosti na jiném.“*

V ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky jsou demonstrativně uvedeny níže vyjmenované přitěžující okolnosti.⁹¹

- *„Pachatel spáchal přestupek tak, že využil něčí bezbrannosti, podřízenosti nebo závislosti na jiné osobě.*
- *Pachatel spáchal více přestupků.*
- *Pachatel spáchal přestupek opakovaně.*

---

⁸⁷ ust. § 39 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁸⁸ JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky*. s. 320.

⁸⁹ JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky*. s. 329.

⁹⁰ ust. § 39 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁹¹ ust. § 40 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

- *Pachatel zneužil ke spáchání přestupku svého zaměstnání, postavení nebo funkce.*
- *Pachatel spáchal přestupek jako člen organizované skupiny.*
- *Pachatel spáchal přestupek na dítěti, osobě těhotné, nemocné, zdravotně postižené, vysokého věku nebo nemohoucí.*“

Opětovně tyto výše uvedené dva seznamy představují demonstrativní výčet, kdy při přestupkovém řízení příslušný správní orgán nemusí pracovat se všemi okolnostmi. Kopecký však upozorňuje na to, že ve výčtu je mnoho neurčitých právních pojmů, které má veřejná správa povinnost interpretovat.⁹²

3.2 Ukládání správních trestů za více přestupků

Pokud příslušný správní orgán vede společné přestupkové řízení v souladu s ust. § 88 zákona o odpovědnosti za přestupky a je z jeho strany rozhodováno o dvou a více přestupcích stejného pachatele, jenž byl pravomocně uznán vinným, tak mu v rámci přestupkového řízení bude uložen souhrnný správní trest. Tento úhrnný správní trest je ukládán, buď dle zásady absorpční anebo asperační.⁹³

Zásada absorpční je ukotvena v ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a někdy bývá nazývána jako zásada pohlcovací. Spočívá v tom, že při výměře správního trestu se použije nejvyšší z horních hranic ukládaných trestů a v tomto rozmezí se správní trest uloží. Pokud dojde k situaci, že tyto horní hranice jsou stejné, tak poté je správní trest uložen dle sazby nejzávažnější z projednávaných přestupků.⁹⁴ Zásada asperační je ukotvena v ust. § 41 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a někdy je označena jako zásada zostřená. Spočívá v tom, že při ukládání správního trestu je možné překročit nejvyšší přípustnou trestní sazbu, a to tak, že horní hranici sazby nejpřísněji postižitelného přestupku je možné zvýšit až o polovinu, pokud tímto nedojde k překročení součinu horních sazeb společně projednávaných přestupků.⁹⁵

⁹² KOPECKÝ, Martin. *Správní právo*, s. 56.

⁹³ ust. § 88 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁹⁴ ust. § 41 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁹⁵ ust. § 41 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Úhrnný správní trest je hmotněprávním důsledkem souběhu přestupků, avšak pouze za předpokladu, že je o těchto sbíhajících se přestupcích vedeno společné řízení, které představuje jeho procesněprávní projev.⁹⁶

3.3 Podmíněné upuštění od uložení správního trestu

Správní orgán není nucen za každou cenu uložit pachateli přestupku správní trest. Za určitých podmínek může dojít k podmíněnému upuštění od uložení správního trestu. K tomuto ovšem může dojít pouze za předpokladu, že v rámci přestupkového řízení je projednáván přestupek, kterým byla způsobena majetková škoda, anebo u kterého došlo k bezdůvodnému obohacení. U jiných případů nikoliv.⁹⁷

Tento institut je ukotven v ust. § 42 zákona o odpovědnosti za přestupky. Aby ze strany příslušného správního orgánu došlo k podmíněnému upuštění od uložení správního trestu, tak musí dojít ke splnění dvou podmínek. První z nich je, že samotné projednání věci postačí k nápravě pachatele a druhou z nich je, že pachatel nahradí způsobenou majetkovou škodu anebo vydá bezdůvodné obohacení. Jestliže se tak ale nestane, tak ze strany příslušného správního orgánu je vydáno standardní rozhodnutí, ve kterém je od podmíněného upuštění od uložení správního trestu odstoupeno a dotyčnému pachateli přestupku je uložen standardní správní trest.⁹⁸

3.4 Upuštění od uložení správního trestu

Upuštění od uložení správního trestu představuje další možnost pro správní orgány, kdy z jejich strany nemusí za každou cenu dojít k uložení správního trestu pachateli přestupku.

Ust. § 43 zákona o odpovědnosti za přestupky stanovuje dvě podmínky, za kterých je možné k tomuto správnímu institutu přistoupit. V prvním případě jde užít, pokud samotné projednávání věci postačuje k nápravě pachatele a ve druhém případě jde tento správní institut užít, pokud pachatel spáchal dva a více přestupků, o nichž nebylo vedeno společné přestupkové řízení a správní

⁹⁶ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 261.

⁹⁷ STRAKOŠ Jan. et. al. *Vádemékum ke zkoušce z odborné způsobilosti k přestupkům. Vypracované otázky ke zkoušce odborné způsobilosti dle § 111 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupku a řízení o nich*, s. 155

⁹⁸ KUČEROVÁ, Helena a Eva HROZINKOVÁ, Eva. *Zákon o odpovědnosti za přestupky*, s. 247.

trest uložený za některý z těchto předmětných přestupků je možné považovat za odpovídající tomu, který by jinak byl uložen ve společném řízení.⁹⁹ Dle druhého odstavce výše uvedeného zákonného ustanovení může správní orgán od uložení správního trestu upustit také v případě, že má důvodné očekávání, že vzhledem k závažnosti přestupku, okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele bude k jeho nápravě postačovat samotné projednání věci. Správní orgán tedy bude posuzovat jak okolnosti a závažnost přestupku, tak i osobu pachatele, a to dle obecných kritérií zákona o odpovědnosti za přestupky.¹⁰⁰

3.5 Dohoda o narovnání

Aby bylo možné dohodu o narovnání v rámci přestupkového řízení uzavřít, tak musí dojít ke splnění celkově čtyř podmínek uvedených v ust. § 87 zákona o odpovědnosti za přestupky.¹⁰¹

1. *„Dohoda o narovnání nesmí být v rozporu s veřejným zájmem, musí být dostačující vzhledem k povaze a závažnosti projednávaného přestupku, k míře, jakou byl přestupkem dotčen veřejný zájem a osobě pachatele přestupku a jeho osobním poměrům.*
2. *Pachatel přestupku prohlásí, že se projednávaného přestupku skutečně dopustil.*
3. *Pachatel přestupku uhradil poškozenému majetkovou škodu anebo mu vydal bezdůvodné obohacení.*
4. *Pachatel přestupku složí na účet příslušného správního orgánu peněžní částku určenou k veřejně prospěšnému účelu.“*

⁹⁹ Důvodová zpráva k přestupkovému zákonu, s. 192.

¹⁰⁰ ust. § 37 až ust. § 40 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹⁰¹ ust. § 87 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Dle Ondrušové správní orgán musí při posuzování pachatele zohlednit jeho věk, případnou recidivu, zdravotní stav a také to, zda se úmyslně uvedl do stavu nepřičetnosti konzumací alkoholu nebo omamných látek. Vše musí být pečlivě zváženo, zhodnocení musí být uvedeno v odůvodnění rozhodnutí o schválení dohody o narovnání.¹⁰²

3.6 Mimořádné snížení výměry pokuty

Zavedení nového institutu mimořádného snížení výměry pokuty představuje reakci zákonodárců na nedostatky předchozí právní úpravy. Správní institut mimořádného snížení výměry pokuty je v zákoně o odpovědnosti za přestupky zaveden z toho důvodu, aby v odůvodněných případech mohlo dojít ke zmírnění tvrdosti zákona a pro možnost lepší individualizace.

Správním orgánům je umožněno pachateli přestupku uložit pokutu nižší než je zákonem stanovená její dolní hranice. Nelze tedy tento institut užít, pokud není definována spodní hranice pokuty.¹⁰³ Ovšem i toto má své limity, neboť při mimořádném snížení výměry pokuty musí její výše dosáhnout alespoň hodnoty jedné pětiny její dolní hranice. Blíže je o tomto pojednáno v ust. § 44 zákona o odpovědnosti za přestupky.¹⁰⁴ Další podmínkou je skutečnost, že je nutné naplnit některý z taxativně vyjmenovaných důvodů uvedených v ust. § 44 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.

---

¹⁰² ONDRUŠOVÁ, Marta. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*, s. 593

¹⁰³ ŠÁMAL, Pavel. et. al. *Trestní zákoník*, s. 791.

¹⁰⁴ ust. § 44 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

4 Zásady pro ukládání správních trestů

Zásady neboli ideje představují fundamentální východiska, na nichž je právo vystavěno a jimiž se řídí.¹⁰⁵ Procesní zásady jsou klíčovým prvkem každého právního řízení, které stanovují jasná pravidla pro jeho zahájení a následný průběh. Tyto principy mají legislativně-technický a procedurální charakter a jejich hlavním cílem je zajistit spravedlivý a efektivní proces. Každé řízení se vyznačuje svými specifickými procesními zásadami, které určují jeho unikátní povahu a odlišují jej od ostatních typů řízení. Díky těmto zásadám je možné identifikovat charakteristické rysy daného řízení a pochopit jeho fungování.¹⁰⁶ Dle Jelínka nový přestupkový zákon se od ostatních právních předpisů odlišuje tím, že neobsahuje explicitní výčet základních zásad.¹⁰⁷ Fiala však uvádí, že správní trestání se řídí stejnými základními principy jako trestání soudní. Tyto zásady jsou aplikovány bez rozdílu na oba typy trestání, aby byla zajištěna spravedlnost a jednotnost v právním systému.¹⁰⁸ Stejného názoru je poté i například Hendrych.¹⁰⁹

- **Zásada zákonnosti (legality)**

Veškeré aktivity státu, včetně činností veřejné správy a správního trestání, musí být vykonávány pouze v souladu se zákonem a způsobem, který zákon předepisuje. Toto je základní princip zásady zákonnosti, která je jedním z hlavních pilířů právního státu.¹¹⁰

Z principu „nullum crimen sine lege“ vyplývá, že aby mohla být osoba shledána odpovědnou za přestupek, musí být všechny náležitosti zřetelně definovány v platném právním předpisu. To znamená, že zákon musí přesně vymezovat, co je považováno za přestupek, jaké jsou jeho znaky a trest.¹¹¹

¹⁰⁵ GERLOCH, A. *Právní principy*. In: HENDRYCH, Dušan. et al. *Právní slovník*, s. 105

¹⁰⁶ KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: Obecná část*, s. 353.

¹⁰⁷ JELÍNEK, Jiří. et al. *Trestní právo hmotné*, s. 27

¹⁰⁸ FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*, s. 44

¹⁰⁹ HENDRYCH, Dušan et al. *Správní právo. Obecná část*, s. 295.

¹¹⁰ článek 2 odst. 3 Ústavy ČR a článek 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod

¹¹¹ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*, s. 28

Zásada zákonnosti v sobě zahrnuje čtyři zásady, a to zákaz používání obyčejového práva - všechna pravidla musí být stanovena zákonem, zákaz analogie v neprospěch pachatele - nelze trestat za činy, které nejsou výslovně označeny jako protiprávní, ani nelze ukládat tresty, které zákon nepředpokládá, zákaz retroaktivity přísnějšího zákona - nové přísnější zákony nemohou být aplikovány zpětně na činy spáchané před jejich účinností a zákaz neurčitosti právních norem - právní normy musí být formulovány zřetelně a srozumitelně, aby každý mohl předvídat důsledky svého jednání.¹¹²

- **Zásada subsidiarity**

Zásada subsidiarity je postavená na tom, že správní orgány při své činnosti mají minimalizovat zásahy do práv a oprávněných zájmů dotčených osob.¹¹³

- **Zásada proporcionality (přiměřenosti)**

Zásada proporcionality (přiměřenosti) souvisí s výše uvedenou zásadou subsidiarity, neboť říká, že správní orgán by měl vždy volit takové řešení, které bude přiměřené okolnostem projednávaného případu.¹¹⁴

Přitom jak vyplývá z nálezů ústavního soudu, pokuta jako majetkový trest musí zohledňovat finanční situaci trestaného, aby byla spravedlivá a přiměřená. Výše pokuty by měla být individualizovaná s ohledem na majetkové poměry jednotlivce. Rozdílná výše pokut pro různé lidi ve vztahu k jejich majetkovým poměrům tedy není porušením principu relativní rovnosti.¹¹⁵

---

¹¹² ŠÁMAL, Pavel. et al. *Trestní právo hmotné*, s. 46.

¹¹³ PRÁŠKOVÁ, H. In: HENDRYCH, Dušan. et al. *Správní právo: obecná část*, s. 297

¹¹⁴ ust. § 2 až ust. § 8 zákona 500/2004 Sb., správního řádu

¹¹⁵ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 9.3.2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02.

- **Zásada legitimního očekávání**

Státní instituce jsou povinny brát v potaz, jaká očekávání vyvolaly svými činy a postupy. Stejně jako pro ostatní právní subjekty, i pro správní orgány platí obecný právní princip předvídatelnosti jejich rozhodnutí. Z tohoto principu vychází zásada legitimního očekávání, která je úzce spjata s požadavkem na konzistentní rozhodování státních orgánů v případech se shodnými skutkovými okolnostmi. Jinými slovy, pokud státní orgán svým jednáním vzbudí u občanů či jiných subjektů určitá oprávněná očekávání, měl by tato očekávání naplnit.¹¹⁶

- **Zásada rovnosti**

Zásada rovnosti vychází z předpokladu, že všichni účastníci správního řízení jsou si rovni. Bohužel tato zásada neplatí absolutně, neboť je deformována procesním postavením jednotlivých účastníků správního řízení.

---

¹¹⁶ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 14. srpna 2008, sp. zn. III. ÚS 457/07.

5 Formy rozhodnutí pro uložení správního trestu

Tato kapitola této bakalářské práce se věnuje formám rozhodnutí, které jsou ze strany správních orgánů a nejen jich používány při ukládání správních trestů. Pozornost je tedy věnována příkazu, příkazu na místě a samotnému rozhodnutí.

5.1 Příkaz

Problematika příkazu navazuje na ust. § 150 správního řádu¹¹⁷ a zároveň je pro účely přestupkového řízení blíže konkretizována v ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Příkaz představuje jeden z typů rozhodnutí, které existuje ve správním řízení. Jak doplňuje Prášková, jeho zvláštností je, že může být vydán i jako první úkon v přestupkovém řízení, aniž by bylo nutné zahajovat toto přestupkové řízení oznámením. Tento institut umožňuje správním orgánům pracovat efektivněji, rychleji a pružněji.¹¹⁸

Správní orgány ale i tak nemohou příkaz v rámci přestupkového řízení vydávat bez omezení, protože existují tři situace, ve kterých příkaz vůči pachateli přestupku vydat nesmějí, jak uvádí Tichý:¹¹⁹

- *„Příkazem nelze rozhodnout v řízení zahájeném se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku.*
- *Příkazem nelze rozhodnout o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.*
- *Příkazem nelze rozhodnout, má-li být uložen správní trest mladistvému nebo osobě s omezenou svéprávností.*¹²⁰

Pokud je příkaz ze strany správních orgánů vydán až v průběhu zahájeného přestupkového řízení, tak v souladu s ust. § 150 odst. 1 správního řádu dochází ke specifiku, které stanovuje, že takováto forma správního

¹¹⁷ ust. § 150 zákona 500/2004 Sb., správního řádu.

¹¹⁸ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Příkaz v řízení o přestupku*, s. 122.

¹¹⁹ TICHÝ, Libuš. *Příkaz na místě v řízení o přestupku*, s. 148.

¹²⁰ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Příkaz v řízení o přestupku*, s. 122.

rozhodnutí nemusí obsahovat odůvodnění. Tento příkaz se tedy skládá pouze z výrokové části a poučení. Pokud by ale došlo k podání řádného opravného prostředku v podobě odporu proti tomuto příkazu, tak následně ze strany správního orgánu v rámci přestupkového řízení by muselo dojít k vydání standardního rozhodnutí ve věci.¹²¹

5.2 Příkaz na místě

Příkaz na místě byl do přestupkového práva zaveden až od 1.7.2017, kdy se účinným stal zákon o odpovědnosti za přestupky. Předtím bylo užíváno tzv. blokové řízení.

Dle Tichého lze příkazem na místě rozhodnout o přestupku v situaci, kdy není domluva dostatečným řešením. Tato možnost se realizuje tehdy, když pachatel souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Autor dále uvádí, že tento nástroj je obecně přípustný, pokud zákon nestanoví jinak. V praxi však existují výjimky, například při řešení nároků na náhradu majetkové škody nebo bezdůvodného obohacení. Také není možné pokutovat osoby s omezenou svéprávností.¹²²

Problematika příkazu na místě je ukotvena v ust. § 91 a ust. § 92 zákona o odpovědnosti za přestupky. Z těchto dvou zákonných ustanovení vyplývá, že kromě příslušných správních orgánů může za určitých okolností příkaz na místě vydat také příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, orgán státní báňské správy, orgán inspekce práce a strážník obecní policie.¹²³

Příkaz na místě může být ze strany správních orgánů vůči pachatelům přestupků vydán jak před zahájením přestupkového řízení, tak také v jeho průběhu. Tuto skutečnost uvádí průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.¹²⁴ Pokud je příkaz na místě vydán v průběhu přestupkového řízení, tak pachateli přestupku nevzniká povinnost uhradit náklady přestupkového řízení na základě ust. § 95 zákona o odpovědnosti za přestupky.¹²⁵

¹²¹ ust. § 150 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

¹²² TICHÝ, Libuš. *Příkaz na místě v řízení o přestupku*, s. 148.

¹²³ ust. § 91 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹²⁴ Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹²⁵ ust. § 95 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Příkazem na místě je možné pachateli přestupku uložit pouze správní trest pokuty, a to za předpokladu, že předmětné přestupkové jednání není možné vyřešit domluvou, jak vyplývá z ust. § 91 zákona o odpovědnosti za přestupky.¹²⁶

Dle Jemelky je příkaz na místě určen méně závažným trestům.¹²⁷ Proto i pokuta je nižší. Příkazem na místě je možné dospělým pachatelům přestupku uložit správní trest pokuty až do výše 10 000 Kč a mladistvým pachatelům přestupku až do výše 2 500 Kč. Toto omezení ale neplatí u mladistvým podnikajících fyzických osob, tam je možné jim touto formou rozhodnutí uložit správní trest pokuty až do výše 10 000 Kč jako je tomu u dospělých pachatelů přestupků.¹²⁸

Při uložení příkazu na místě je pachateli přestupku vydán příkazový blok, který musí obsahovat jeho jméno, datum narození, případně identifikační číslo osoby, adresu trvalého pobytu, případně adresu sídla, jeho podpis, případně podpis osoby jednající za něho, právní kvalifikaci skutku, formu zavinění, výši uložené pokuty, označení správního orgánu, který jej vydal, jméno, příjmení a funkci oprávnění úřední osoby, její podpis, datum a místo jeho vydání a poučení.¹²⁹

Podpisem pachatele přestupku příkazového bloku se příkaz na místě stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím, proti němuž se nelze odvolat. Pokud je pachatel přestupku schopen ihned na místě uhradit uložený správní trest pokuty, tak se vydává příkaz na místě zaplacený, pokud nikoliv, tak je vydán příkaz na místě nezaplacený, u kterého má dotýčný pachatel přestupku povinnost jej do 15 dnů od jeho vystavení uhradit.¹³⁰

Proti příkazu na místě je možné se bránit pouze mimořádným opravným prostředkem.¹³¹ Konkrétně se dle ust. § 101 zákona o odpovědnosti za přestupky jedná o přezkumné řízení. To lze zahájit nejpozději do 6 měsíců od nabytí právní moci.¹³²

---

¹²⁶ ust. § 91 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹²⁷ JEMELKA, Luboš a kol. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář.* s. 1153 s.

¹²⁸ ust. § 91 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹²⁹ ust. § 92 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³⁰ ust. § 92 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³¹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*, s. 242

¹³² ust. §101 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

5.3 Rozhodnutí

Problematika rozhodnutí je upravena v ust. § 67 až ust. § 75 správního řádu a v ust. § 93 a ust. § 94 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Rozhodnutí, ve kterém je pachatel přestupku uznán vinným, z pohledu správního práva představuje meritorní rozhodnutí ve smyslu ust. § 67 odst. 1 správního řádu. Rozhodnutí mohou v rámci přestupkového řízení vydávat pouze správní orgán.¹³³ Rozhodnutí musí být učiněno, v souladu s ust. § 94 zákona o odpovědnosti za přestupky, do 60 dnů ode dne zahájení přestupkového řízení.¹³⁴ Zároveň na tomto místě je také vhodné uvést, že rozhodnutí může ze strany správních orgánů být vydáno pouze poté, co dojde k zahájení přestupkového řízení dle ust. § 78 anebo ust. § 79 zákona o odpovědnosti za přestupky. Bez zahájení přestupkového řízení není možné rozhodnutí ze strany správního orgánu vydat.¹³⁵

Rozhodnutím může správní orgán pachateli přestupku uložit všechny druhy správních trestů, které jsou podrobně uvedeny ve druhé kapitole této bakalářské práce. U výměry těchto správních trestů jsou správní orgány limitovány, stejně jako u příkazu, pouze výměrami vycházejících ze zvláštních zákonů.

Řada přestupkových řízení je spojena také s adhezním řízením, během něhož je ze strany správních orgánů rozhodováno také o majetkových škodách vzniklých poškozeným jednáním pachatelů přestupků. Ze strany příslušného správního orgánu tedy v rámci rozhodnutí nemusí být rozhodováno pouze o samotném správním trestu ale také právě o této majetkové škodě.¹³⁶

---

¹³³ ust. § 67 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

¹³⁴ ust. § 94 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³⁵ ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³⁶ JEMELKA, Luboš. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář*, s. 2.

Pachateli přestupku může v rámci rozhodnutí být uložena povinnost, aby tuto předmětnou majetkovou škodu poškozenému do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí uhradil, jestliže se v průběhu vedeného přestupkového řízení povede správnímu orgánu prokázat, že vznikla v přímé souvislosti s jednáním pachatele přestupku a zároveň se správnímu orgánu povede její přesné vyčíslení. V opačném případě se dotčený poškozený se svým uplatněným nárokem na náhradu majetkové škody odkáže na příslušný občanskoprávní soud a to dle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.¹³⁷

V rámci rozhodnutí je také pachateli přestupku ze strany správního orgánu ukládána povinnost, aby do 30 dnů ode dne nabytí právní moci příslušného rozhodnutí uhradil náklady přestupkového řízení, které v současné době činí 1000 Kč. Tato povinnost vychází z ust. § 95 zákona o odpovědnosti za přestupky.¹³⁸

Každé rozhodnutí správního orgánu v rámci přestupkového řízení se skládá celkově ze tří částí, stejně jako tomu bylo u výše zmíněného příkazu vydaného před zahájením přestupkového řízení. Jedná se o výrokovou část, odůvodnění a poučení.¹³⁹

Výroková část rozhodnutí v sobě musí obsahovat náležitosti uvedené v ust. § 93 zákona o odpovědnosti za přestupky. Standardně by tedy zde měl být uveden popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání, právní kvalifikace skutku, vyslovení viny, u fyzické osoby forma zavinění, druh a výměra správního trestu, výrok o náhradě nákladů řízení a případně také výrok o uložení ochranného opatření a výrok o nároku na náhradu majetkové škody.¹⁴⁰

V odůvodnění rozhodnutí by měl příslušný správní orgán pečlivě zdůvodnit, proč pachateli přestupku byl daný správní trest uložen, a proč zrovna v určené výši a případně i odůvodnit, proč mu byla uložena povinnost uhradit majetkovou škodu poškozenému.¹⁴¹

---

¹³⁷ ust. § 89 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³⁸ ust. § 95 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹³⁹ ust. § 68 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

¹⁴⁰ ust. § 68 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

¹⁴¹ ust. § 68 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

Poučení by mělo především pachatele přestupku obeznámit s tím, že vůči rozhodnutí je možné podat řádný opravný prostředek v podobě odvolání s tím¹⁴², že na jeho podání má 15 dnů ode dne doručení příslušného rozhodnutí.¹⁴³ Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Jestliže je v zákonné lhůtě podáno odvolání vůči rozhodnutí, tak správní orgán, který jej vydal, jej společně s příslušným spisovým materiálem předá svému nadřízenému správnímu orgánu k dalším opatřením. Jedinou výjimku z tohoto postupu tvoří autoremedura. Pokud nedojde k podání odvolání v zákonné lhůtě 15 dnů, tak se předmětné rozhodnutí stává pravomocným a vykonatelným.

---

¹⁴² ust. § 68 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

¹⁴³ ust. § 83 zákon č. 500/2004 Sb., správního řádu.

6 Statistické přehledy spojené s ukládáním správních trestů

Tato kapitola této bakalářské práce se věnuje statistickým přehledům spojených s problematikou ukládání správních trestů. Nejprve je však poukázáno na to, jaké evidence přestupků jsou v České republice vedeny a proč.

6.1 Evidence přestupků

Zlomový zákon v této oblasti byl bezpochyby zákon č. 204/2015 Sb., který vyšel v platnost dne 17.8.2015 a účinným se stal ke dni 1.10.2016. Právě tímto předmětným zákonem byla zavedena evidence přestupků jako samostatná evidence vedená Rejstříkem trestů.¹⁴⁴

V této předmětné evidenci přestupků jsou zaznamenávány přestupky proti veřejnému pořádku, porušení povinnosti mlčenlivosti v souvislosti s trestním řízením, přestupek křivého vysvětlení, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku, přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě.¹⁴⁵

Nutno ale říci, že se zdaleka nejedná o jedinou evidenci, ve které by se sledovalo přestupkové jednání pachatelů přestupků. Souběžně s ní totiž existuje i registr řidičů, který je spravován Ministerstvem dopravy České republiky, a který v sobě obsahuje evidenční karty a spisy řidičů. Zde se vedou mimo jiné i dopravní přestupky.¹⁴⁶ Dále Česká inspekce životního prostředí vede evidenci osob vinných dle zákona o obchodování s ohroženými druhy¹⁴⁷ a Policie České republiky vede evidenci přestupků na úseku zbraní.¹⁴⁸

Evidence přestupků byla zavedena proto, aby se vytvořil přehled o výše uvedených vybraných přestupcích a jejich pachatelích a bylo možné přísněji postihovat jejich případné recidivní jednání. Zároveň údaje z ní je možné použít pro určení jejich spolehlivosti. Dříve se k tomuto účelu používalo pouze čestné prohlášení.

---

¹⁴⁴ ust. § 88 zákona č. 204/2015 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

¹⁴⁵ ust. § 12 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

¹⁴⁶ ust. § 17 zákona č. 31/2001 Sb., vyhláška o řidičských průkazech.

¹⁴⁷ ust. § 35 odst. 7 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy.

¹⁴⁸ ust. § 75 odst. 6 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu.

V této evidenci přestupků jsou zaznamenána pouze pravomocná rozhodnutí o přestupcích, kterými byla vyslovena vina, a pravomocná rozhodnutí o účasti na amnestii.¹⁴⁹

Jakmile dojde k pravomocnému projednání přestupku podléhajícímu evidenci přestupků, tak příslušný správní orgán, který rozhodl o vině pachatele přestupku, má povinnost učinit do 5 dnů do této evidence o této skutečnosti zápis. Děje se tak skrze standardizovaný elektronický formulář. Výjimku z výše uvedeného tvoří pouze situace, pokud o přestupku rozhodl strážník obecní policie formou příkazu na místě, v takovémto případě zápis do evidence přestupků provádí příslušný obecní úřad a nikoliv tento strážník obecní policie. Zaznamenané údaje z evidence přestupků jsou z ní vyřazovány po uplynutí lhůty v trvání pěti let ode dne nabytí právní moci příslušného rozhodnutí o přestupku.¹⁵⁰

6.2 Statistická zjištění

Při zpracování této podkapitoly této bakalářské práce autor vycházel přímo ze statistických přehledů Ministerstva vnitra České republiky, které jsou dostupné na jeho oficiálních webových stránkách. Bohužel tyto předmětné statistické přehledy jsou vytvořené pouze za období od roku 2018 do roku 2020. I přes tento hendikep se autor této bakalářské práce pomocí nich pokusí čtenáři vytvořit představu o tom, jaké druhy správních trestů jsou v rámci přestupkových řízení nejčastěji ukládány a v jakém množství, speciálně u pokut bude čtenáři přiblíženo, v jakých výších se pohybují, a zároveň se čtenář v této podkapitole této bakalářské práce dozví, jakými formami rozhodnutí správní orgány nejčastěji o správních trestech rozhodují a to včetně množství vydaných jednotlivých forem rozhodnutí.¹⁵¹

---

¹⁴⁹ ust. §16 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů.

¹⁵⁰ ust. § 106 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹⁵¹ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Níže v této podkapitole této bakalářské práce jsou ze strany autora vytvořeny celkově tři tabulky. První z nich se věnuje uloženým jednotlivým správním trestům za období od roku 2018 do roku 2020, druhá z nich se podrobně věnuje uloženým pokutám a jejich výším za období od roku 2018 do roku 2020 a třetí z nich se věnuje jednotlivých formám rozhodnutí o uložení správních trestů za období od roku 2018 do roku 2020.

Tabulka 1 Jednotlivé druhy správních trestů uložené v období od roku 2018 do roku 2020

Druh správního trestu					
Rok	Napomenutí	Pokuta	Zákaz činnosti	Propadnutí věci anebo náhradní hodnoty	Zveřejnění rozhodnutí
2018	46 301	219 047	0	325	1
2019	20 939	170 260	0	414	0
2020	17 086	140 021	0	313	0

Zdroj: Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Z výše uvedené tabulky, která je zaměřená na jednotlivé správní tresty uložené za období od roku 2018 do roku 2020, jednoznačně vyplývá, že nejčastěji ukládaným správním trestem ze strany správních orgánů v rámci přestupkových řízení je pokuta, jejíž množství se každoročně pohybuje ve statisících. Je následovaná správním trestem napomenutí, který ale již dosahuje pouze desetitisícových hodnot. Naopak nejhůře si v tomto porovnání stojí správní trest zákazu činnosti, protože tento ze strany správních orgánů v rámci přestupkových řízení za sledované období od roku 2018 do roku 2020 nebyl uložen ani v jednom případě. Obdobně si v tomto porovnání stojí správní trest zveřejnění rozhodnutí o uložení správního trestu, neboť tento byl uložen pouze v jednom jediném případě a to v roce 2018.¹⁵²

¹⁵² Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Dále je možné z této předmětné tabulky vyvodit, že ukládání všech správních trestů, až na výjimku v roce 2019 u správního trestu propadnutí věci anebo náhradní hodnoty, má sestupnou tendenci. Jinými slovy, čím dál častěji je ukládáno, čím dál menší množství správních trestů. Nejstrmější propad v tomto ohledu je možné zaznamenat u správního trestu pokuty, neboť rozdíl mezi rokem 2018 a rokem 2020 tvoří přibližně 79 000, což je velmi strmý pád. Znamená to, že v roce 2020 bylo uloženo přibližně o 79 000 méně pokut, než tomu bylo v roce 2018. Stejně strmý propad je patrný i u správního trestu napomenutí, kdy rozdíl mezi rokem 2018 a rokem 2020 činil přibližně 29 000. S trochou nadsázky se dá konstatovat, že při konstantním množství správních orgánů dochází k čím dál méně případům, kdy je nutné přestupce trestat za jejich přestupková jednání. Toto by se dalo označit za pozitivní trend.¹⁵³ Jedním z hlavních důvodů poklesu přestupků byla dle názoru autora této bakalářské práce pandemie COVID-19. V důsledku vládních opatření, jako byly lockdowny, omezení pohybu a zavírání veřejných míst, se výrazně snížil počet lidí na veřejných prostranstvích. To vedlo k menší pravděpodobnosti spáchání přestupků, jako jsou krádeže, vandalismus nebo veřejné násilí. Během pandemie byla v mnoha oblastech zvýšena přítomnost policie, aby dohlížela na dodržování karanténních opatření a dalších nařízeních. Zvýšená policejní přítomnost mohla působit preventivně a odrazovat potenciální pachatele od páchaní přestupků. Lidé byli více doma a méně se účastnili společenských akcí nebo shromáždění, což vedlo k menšímu počtu konfliktů a příležitosti k páchaní přestupků. Rovněž došlo k posílení komunitní soudržnosti, kdy si lidé více pomáhali a byli ohleduplnější k ostatním. Některé ekonomické faktory, jako například vládní podpory a sociální dávky, mohly zmírnit finanční tíseň některých obyvatel, což mohlo vést k nižší motivaci k páchaní majetkových přestupků. Zvýšené využívání technologií a práce z domova mohlo rovněž přispět k poklesu přestupků. Například méně lidí cestovalo veřejnou dopravou, což mohlo snížit počet kapesních krádeží.

Dalším pozitivem je určitě skutečnost, že i přes klesající ukládání, správní trest napomenutí tvoří poměrně velkou procentuální část na celkovém množství uložených správních trestů. Lze z toho vyvodit, že poměrně velká část

---

¹⁵³ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

přestupků spáchaných v tomto sledovaném období, tj. v období od roku 2018 do roku 2020, byla bagatelního rázu. Jejich společenská škodlivost tedy dosahovala zanedbatelných hodnot a nebylo nutné přistoupit k přísnějším správním trestům, které by měly hmatatelnější dopad na pachatele přestupků. Pro představu čtenáře autor na tomto místě uvádí, že v roce 2018 procentuální podíl napomenutí byl přibližně 17,5 %, v roce 2019 jejich procentuální podíl byl přibližně 11 % a v roce 2020 jejich procentuální podíl byl také přibližně 11 %.¹⁵⁴

Tabulka 2 Celkové množství uložených pokut včetně jejich výměr a průměrných výší za období od roku 2018 do roku 2020

Rok	Celkové množství uložených pokut	Celková výměra pokut v Kč	Průměrná výše pokuty v Kč
2018	219 047	215 776 788	985
2019	170 260	259 057 214	1522
2020	140 021	597 684 410	4269

Zdroj: Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Ve výše uvedené tabulce je bližší pozornost zaměřena na ukládání správního trestu pokuty ze strany správních orgánů v rámci přestupkových řízení za období od roku 2018 do roku 2020.

Je z ní zřejmé, že nejvíce uložených správních trestů pokuty bylo v roce 2018, kdy jich bylo uloženo celkově 219 047, a naopak nejméně v roce 2020, kdy jich celkově bylo uloženo 140 021. Tato tabulka tedy potvrzuje shora zmíněný klesající trend u ukládání správních trestů ze strany správních orgánů.¹⁵⁵

I když v tomto ohledu dochází k poklesu, tak na druhé straně geometricky roste celková peněžní výměra správního trestu pokut. Znamená to, že při menším počtu uložených pokut dochází k růstu objemu finančních

¹⁵⁴ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

¹⁵⁵ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

prostředků, které jsou za spáchané přestupky pachatelům uloženy. Zatímco v roce 2018 tato celková peněžní výměra dosahovala pouze hodnoty 215 776 788 Kč, tak již v roce 2020 dosáhla hodnoty 597 684 410 Kč. Znamená to tedy, že v roce 2020 se na pokutách uložilo přibližně o 382 000 000 Kč více, než tomu bylo v roce 2018. Průměrně tedy pokuta v roce 2018 dosahovala pouze výše 985 Kč, zatímco již v roce 2020 její průměrná výše byla 4269 Kč.¹⁵⁶

Výše uvedené by se dalo interpretovat tak, že i když počet přestupkových jednání v celkovém množství klesá, což je jistě pozitivní jev, tak jejich společenská škodlivost a závažnost stoupá, což je naopak zcela nežádoucí jev. Pachatelé přestupků se tedy dopouštějí méně přestupků, ale jejich negativní dopady na společnost rostou.¹⁵⁷

Tabulka 3 Jednotlivé formy rozhodnutí o správních trestech vydané v období od roku 2018 do roku 2020

Rok	Forma rozhodnutí o správním trestu			
	Příkaz na místě	Příkaz	Rozhodnutí	Ostatní formy rozhodnutí
2018	190 580	47 604	17 308	98 311
2019	132 186	36 359	13 177	99 374
2020	98 572	38 354	10 680	83 018

Zdroj: Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Výše uvedená tabulka se zabývá jednotlivými formami rozhodnutí, kterými v období od roku 2018 do roku 2020 byl pachatelům přestupků uložen správní trest. Je zde tedy zahrnut příkaz na místě, příkaz a rozhodnutí. Zároveň zde pro lepší představu čtenáře autor také uvedl do položky „Ostatní formy rozhodnutí“ zbývající formy rozhodnutí, které ovšem nevedou k potrestání pachatelů v rámci přestupkového řízení. Je zde tedy zahrnuté usnesení o odložení věci, usnesení o zastavení věci a dohoda o narovnání. Autor této

¹⁵⁶ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

¹⁵⁷ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

bakalářské práce k tomuto kroku přistoupil proto, aby si její čtenář lépe uvědomil skutečnost, že poměrně velká část přestupkových řízení, která jsou každodenně řešena ze strany správních orgánů, končí bez prokázání viny a bez uložení správního trestu. Z výše uvedené tabulky je možné určit, že zhruba jedna třetina všech přestupkových řízení končí právě bez potrestání pachatelů a uložení správních trestů.¹⁵⁸

Z výše uvedené tabulky také jednoznačně vyplývá, že nejčastěji jsou správní tresty ze strany správních orgánů ukládány prostřednictvím příkazu na místě, což nejspíše bude způsobeno jejich jednoduchostí. Naopak nejméně jsou správní tresty ze strany správních orgánů ukládány prostřednictvím rozhodnutí, což naopak bude způsobeno jejich poměrnou náročností.¹⁵⁹

U všech forem rozhodnutí, kterými v období od roku 2018 do roku 2020 byl ze strany správních orgánů v rámci přestupkového řízení uložen správní trest, můžeme pozorovat postupnou sestupnou tendenci. Výjimku v tomto tvoří pouze rok 2019 u příkazu. Dá se říct, že tento trend přesně kopíruje již výše zmíněnou skutečnost, spočívající v tom, že s úbytkem přestupků klesá také množství forem rozhodnutí o nich. Je to logické.¹⁶⁰

Největší pokles v tomto ohledu je vidět u příkazu na místě, zatímco v roce 2018 bylo dohromady uloženo 190580 příkazů na místě, tak již v roce 2020 jich bylo uloženo pouze 98572. Rozdíl mezi rokem 2018 a rokem 2020 tedy činí 92008. I přes tuto skutečnost se ale stále jedná o nejčastěji používanou formu rozhodnutí k uložení správního trestu.¹⁶¹

Nejmenší úbytek je naopak vidět u příkazu, neboť ten na základě dat z roku 2018, roku 2019 a roku 2020 vykazuje oscilační charakter, kdy se s trochou nadsázky dá konstatovat, že jeho hodnoty kolísají kolem 40000 příkazů ročně.¹⁶²

---

¹⁵⁸ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehledprestupku-2018-2020.aspx>

¹⁵⁹ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

¹⁶⁰ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

¹⁶¹ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

¹⁶² Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Výše zjištěné skutečnosti ze statistických přehledů by se daly shrnout do jednoduchého závěru. S postupem času klesá celkové množství páchaných přestupků a s tím spojených ukládaných správních trestů za ně, toto jde v ruku v ruce s poklesem forem rozhodnutí, kterými jsou tyto správní tresty ukládány, navzdory tomuto poklesu ale roste závažnost a společenská škodlivost páchaných přestupků, takže jsou za ně čím dál častěji ukládány přísnější správní tresty, což lze demonstrovat na pokutách.¹⁶³

---

¹⁶³ Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

Závěr

Autor této bakalářské práce si v jejím úvodu vytyčil celkově dva cíle, kterých chtěl při jejím zpracování dosáhnout. Prvním z nich bylo obeznámit čtenáře se základními pojmy, termíny, postupy a omezeními souvisejícími s problematikou správních trestů a jejich ukládání a druhým z nich bylo určit prostřednictvím statistických přehledů Ministerstva vnitra České republiky, jaké správní tresty jsou ze strany správních orgánů v rámci přestupkových řízení nejčastěji ukládány, u pokut v jakých výších, a jaké formy rozhodnutí tyto správní orgány nejčastěji pro ukládání těchto správních trestů užívají.

U prvního z výše uvedených cílů této bakalářské práce dle jejího autora došlo k bezproblémovému naplnění, zatímco u druhého se vymezený záměr povedlo, vzhledem k omezenému statickému souboru obsahujícímu data pouze z let 2018 až 2020, naplnit pouze částečně.

Čtenář v první části této bakalářské práce byl obeznámen s tím, že rozhodování o ukládání správních trestů probíhá v rámci přestupkového řízení, kde je ze strany správních orgánů, jakožto vykonavatelů moci výkonné, rozhodováno o vině či nevině pachatelů přestupů a o tom, jaký správní trest jim případně za jejich prokázání bude uložen. Celý tento proces je ukončen pravomocným rozhodnutím, proti němuž se již dotyční pachatelé nemohou bránit řádným opravným prostředkem a rozhodnutí se stane vykonatelným. Primárním účelem přestupkového řízení je působit preventivně a odrazovat od závadových jednání ve společnosti.

Následně bylo čtenáři vysvětleno, co vlastně přestupkem, okolo něhož celé přestupkové jednání probíhá, je. Dotyčný čtenář zjistil, že se jedná o společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen, a který vykazuje znaky stanové zákonem, nejde-li o trestný čin. Samotná definice vychází z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Protože celé přestupkové řízení je zákonný proces, kdy vůči přestupcům je ze strany státu prostřednictvím správních orgánů uplatňována státní moc, tak je pochopitelné, že tento proces musí obsahovat zákonnou úpravu. Čtenář této bakalářské práce pochopil, že celé přestupkové řízení je vázáno zákony,

především poté zákonem o odpovědnosti za přestupky, kdy musí být v souladu s tuzemským ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami, ke kterým se Česká republika zavázala. Zároveň k upřesnění zákonů, týkajících se přestupkového řízení, může docházet skrze podzákoné předpisy, jako jsou vyhlášky a nařízení.

V současné právní úpravě jsou za přestupková jednání postihovány jak fyzické, tak podnikající fyzické, tak také právnické osoby. Tato skutečnost vychází již z výše zmíněného zákona o odpovědnosti za přestupky, který se stal účinným ke dni 1.7.2017.

Aby byly fyzické osoby přestupkově odpovědné, tak musí dosahovat věku alespoň 15 let a musí být příčetné. Zároveň se u nich prokazuje forma zavinění. Podnikající a právnické osoby jsou za své přestupkové jednání objektivně odpovědné, pokud u nich nedojde k uplatnění liberačního důvodu.

S výše uvedeným přestupovým řízením velmi úzce souvisí pojem správní trest. Autor této bakalářské práce proto čtenáři vysvětlil, že se jedná o donucovací opatření moci výkonné, kterým místně a věcně příslušné správní orgány ukládají pachatelům přestupků peněžitou anebo nepeněžitou újmu. Zároveň každý správní trest musí působit preventivně, kdy by pomocí něho mělo docházet k předcházení a zamezování přestupkové činnosti, výchovně, kdy by měl přispívat k nápravě pachatele přestupu, a represivně, kdy by měl zajišťovat samotné potrestání dotyčného pachatele přestupku.

Každý správní trest musí být během přestupkového řízení, jakožto správním procesem, uložen v souladu se zásadami správního práva, které jsou nazývány obecné, a zároveň se zásadami typickými pouze pro přestupkové právo, které jsou nazývány speciální.

Čtenáři této bakalářské práce bylo také podrobně vysvětleno, že současná právní úprava přestupkového práva celkově rozeznává pět druhů správních trestů, mezi něž se řadí napomenutí, které představuje morální odsouzení předmětného přestupkového jednání, pokuta, která představuje finanční trest za předmětné přestupkové jednání, zákaz činnosti, který představuje omezení činnosti pachatele přímo související s projednávaným přestupkem, propadnutí věci anebo náhradní hodnoty, kdy má odebrání věci zabránit, aby pachatel ve svém jednání pokračoval anebo z něho měl prospěch, a zveřejnění rozhodnutí o přestupku, které má uškodit

podnikajícím subjektům na jejich pověsti. Pro úplnost byla také dotyčnému čtenáři této bakalářské práce vysvětlena domluva, aby si uvědomil, že se jedná pouze o neformální vyřízení přestupku, u kterého nedochází k vyslovení viny a používá se pouze v „terénu“ u bagatelních jednání.

K uložení výše vyjmenovaných správních trestů ze strany správních orgánů může dojít pouze v souladu se zákonnými pravidly, která jsou především vytyčeny v ust. § 36, ust. § 37, ust. § 38, ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky. Z nich vyplývá, že správní tresty je možné mezi sebou kombinovat, až na jedinou výjimku, kterou představuje napomenutí a pokuta. Tyto dva správní tresty není možné mezi sebou při ukládání spojovat.

Než jakýkoliv správní orgán uloží některý ze správních trestů, tak při své činnosti by měl vždy vzít v potaz povahu a závažnost přestupku, zda o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení, přitěžující a polehčující okolnosti, u pokusu přestupku k tomu, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo, u spolupachatelů k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchání přestupku, u fyzické osoby k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném přestupkovém řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku, u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti, u právního nástupce k tomu, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán a u pokračujícího, trvajícím a hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.

Výše uvedený výčet okolností, ke kterým by měl každý správní orgán přihlížet, představuje pouze demonstrativní výčet, což znamená, že dotyčný správní orgán nemusí přihlížet při projednání konkrétní věci ke každému bodu, ale pouze těm, které jsou rozhodné pro jeho věc. Zároveň se může u konkrétních případů stát, že vyvstane úplně nová okolnost, která není výše uvedena, i tu může projednávající správní orgán zahrnout do svého rozhodnutí. Ani toto není vyloučeno.

Pokud pachatel spáchá vícero přestupků, tak projednávající správní orgán mu v přestupkovém řízení uloží souhrnný správní trest, který může být určen buď absorpční anebo asperační zásadou.

Absorpční zásada spočívá v tom, že při výměře správního trestu se použije nejvyšší z horních hranic ukládaných trestů a v tomto rozmezí se správní trest uloží. Pokud dojde k situaci, že tyto horní hranice jsou stejné, tak poté je správní trest uložen dle sazby nejzávažnější z projednávaných přestupků.

Asperační zásada spočívá v tom, že při ukládání správního trestu je možné překročit nejvyšší přípustnou trestní sazbu a to tak, že horní hranici sazby nejpřísněji postižitelného přestupku je možné zvýšit až o polovinu, pokud tímto nedojde k překročení součinu horních sazeb společně projednávaných přestupků.

V rámci přestupkového řízení ale mohou také nastat situace, že není nutné pachateli přestupku ukládat žádný správní trest. Na toto pamatují správní instituty podmíněného upuštění od uložení správního trestu, který se uplatňuje u majetkových přestupků, u kterých dojde k uhrazení majetkové škody a zároveň samotné projednání je dostačující, upuštění od uložení správního trestu, který se uplatňuje u mimo majetkových přestupků a opět jejich projednání je dostačující, a posledním je dohoda o narovnání, nazývaná odklon, která spočívá v tom, že pachatel přestupku a poškozený se dohodnou na uhrazení vzniklé majetkové škody, dotyčný pachatel přestupku uhradí určenou částku na veřejně prospěšný účel a ke svému jednání se přizná, poté projednávající správní orgán není nucen rozhodovat o jeho vině a správním trestu.

Pokud nastane situace, že zákon by u některého z konkrétních přestupků, který má určenou dolní sazbu správního trestu, byl vůči pachateli příliš tvrdý, tak správní orgán jej může zmírnit pomocí institutu mimořádného snížení výměry pokuty.

Specifické procesní postavení u přestupkových řízení mají mladiství pachatelé, čili osoby, které jsou starší 15 let svého věku, ale zároveň mladší 18 let svého věku. Těmto přestupkové právo přiznává zvýšenou ochranu, takže do přestupkového řízení k obhajobě jejich práv vstupují jejich zákonní zástupci a zároveň orgány sociálně-právní ochrany dětí. Zároveň během přestupkového řízení je každý správní orgán povinen přihlížet k jejich osobnosti, konkrétnímu věku, rozumové a mravní vyspělosti a také i jejich osobním poměrům a to tak, aby nebyl ohrožen anebo narušen jejich vývoj.

U mladistvých pachatelů přestupků také v rámci dvou správních trestů dochází k tomu, že jejich výměry jsou sníženy. U pokuty se hranice sazby snižuje na polovinu, přičemž nesmí dojít k překročení částky 5000 Kč a u příkazu na místě lze mladistvému pachateli přestupku uložit správní trest pokuty pouze do výše 2500 Kč. U zákazu činnosti je možné jej u mladistvého pachatele přestupku uložit maximálně na dobu 1 roku, oproti standardní délce 3 let.

Správní tresty jsou pachatelům přestupků v rámci přestupkových řízení ukládány třemi formami rozhodnutí. První z nich tvoří příkaz na místě, který je nejpoužívanější a nejlehčí, druhou z nich je příkaz, který je možné použít, jak před zahájením přestupkového řízení, tak také po jeho zahájení, a poslední z nich je rozhodnutí, které je nejsložitější, ale zároveň nejstandardnější.

Pokud ovšem není v rámci přestupkového řízení rozhodnuto o vině pachatele přestupku, tak lze ze strany správních orgánů využít usnesení o odložení věci, usnesení o předání věci, usnesení o zastavení řízení anebo již zmíněnou dohodu o narovnání.

U přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, u přestupků na úseku zemědělství a myslivosti, u přestupků na úseku obrany České republiky, u přestupků proti veřejnému pořádku, u přestupků proti občanskému soužití a u přestupků proti majetku se od 1.10.2016 vede evidence přestupků v rámci Rejstříku trestů, kdy je u nich sledována recidiva u jednotlivých pachatelů přestupků s tím,

že pokud je u nich zjištěna, tak správní orgány jim ukládají správní tresty ve vyšších sazbách. Zároveň je tato předmětná evidence přestupků využívána ke zjišťování spolehlivosti u jednotlivých osob. Jsou do ní ze strany správních orgánů zapisovány veškeré výše uvedené pravomocně ukončené přestupky a to do 5 dnů. K následnému vyřazení takto nashromážděných údajů dochází po uplynutí lhůty v trvání pěti let ode dne nabytí právní moci příslušného rozhodnutí o přestupku.

V druhé části této bakalářské práce, jak již bylo předestřeno výše, se autor věnoval statistickým přehledům Ministerstva vnitra České republiky, kdy jeho cílem bylo určit, jaké správní tresty jsou ze strany správních orgánů v rámci přestupkových řízení nejčastěji ukládány, u pokut v jakých výších, a jaké formy rozhodnutí tyto správní orgány nejčastěji pro ukládání správních trestů užívají.

Bohužel, jak již bylo uvedeno výše v tomto závěru této bakalářské práce, tento cíl se autorovi nepovedlo zcela naplnit, což bylo způsobeno tím, že výše uvedené statistické přehledy Ministerstva vnitra České republiky v sobě obsahují pouze data z let 2018, 2019 a 2020. Jedná se tedy vcelku o malý statistický soubor a navíc ne s příliš aktuálními daty.

I přes tuto skutečnost se ale autorovi této bakalářské práce povedlo dospět k níže uvedeným závěrům. Postupem času klesá celkové množství páchaných přestupků a s tím spojených ukládaných správních trestů za ně. Toto jde v ruku v ruce s poklesem forem rozhodnutí, kterými jsou tyto správní tresty ukládány. Navzdory tomuto poklesu ale roste závažnost a společenská škodlivost páchaných přestupků, takže jsou za ně čím dál častěji ukládány přísnější správní tresty, což lze demonstrovat na výměrách ukládaných pokut.

Seznam použité literatury

Monografie

BOHADLO, David; POTĚŠIL, Lukáš a Jan POTMĚŠIL. *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-413-1.

BOHADLO, David; BROŽ, Jan; KADEČKA, Stanislav; PRŮCHA, Petr; RIGEL, Filip et al. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-419-4.

ČERNÝ, Jan; HORZINKOVÁ, Eva a Helena KUČEROVÁ. *Přestupkové řízení*. 11. vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-859-8

FRUMAROVÁ, Kateřina. et al. *Správní trestání*. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-250-9

FIALA, Zdeněk; FRUMAROVÁ, Kateřina; HORZINKOVÁ, Eva a ŠKUREK, Martin. *Správní právo trestní*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7400-772-9.

JELÍNEK, Jiří. et al. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. vyd. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-576-0.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízeních o nich. Zákon o některých přestupcích*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-772-9

JEMELKA, Luboš. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-666-1.

GERLOCH, A. *Právní principy*. In: HENDRYCH, Dušan. et al. *Právní slovník*. 3.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.

HENDRYCH, Dušan. et al. *Správní právo: obecná část*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1

HORIZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. vyd. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-365-0.

KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: Obecná část*. 2.vyd., Praha, C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-820-7.

KUČEROVÁ, Helena a Eva HROZINKOVÁ, Eva. *Zákon o odpovědnosti za přestupky*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-750_2383-4.

MATES, Pavel. et. al. *Základy správního práva trestního*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-680-7.

NOVOTNÝ, Oto; DOLENSKÝ, Adolf; JELÍNEK, Jiří a Marie VANDUCHOVÁ. *Trestní právo hmotné I. Obecná část*. Praha: Codex 1997. ISBN 80-85963-24-8.

ONDRUŠOVÁ, Marta ONDRUŠ Radek a Petr VYTOPIIL. *Praktický komentář k zákonu č 250/2016 Sb*. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-212-7.

PRÁŠKOVÁ, Helena. *Příkaz v řízení o přestupku*. Acta Universitatis Carolinae Iuridica 2. Praha: Právnícká fakulta UK, 2020. ISSN 0323-0619.

PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-221-9.

PRÁŠKOVÁ, Helena. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-612-5.

PRÁŠKOVÁ, Helena. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. Praha: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-456-8.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2. vyd. Praha: Aspi, 2009. ISBN 978-80-7357-382-9

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-564-4.

SOLNAŘ, Vladimír; FENYK, Jaroslav; CÍSAŘOVÁ, Dagmar a Marie VANDUCHOVÁ. *Systém českého trestního práva. Část III. Tresty a ochranná opatření*. Praha: Novatrix, 2009. ISBN 978-80-254-4033-9

STRAKOŠ Jan. et. al. *Vádemékum ke zkoušce z odborné způsobilosti k přestupkům. Vypracované otázky ke zkoušce odborné způsobilosti dle § 111 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupku a řízení o nich*. 3. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-051-4

ŠÁMAL, Pavel. et. al. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-428-5.

ŠÁMAL, Pavel. et al. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7598-764-8

Časopisecké články

PRÁŠKOVÁ, Helena. *Příkaz v řízení o přestupku*. Praha: Acta Universitatis Carolinae, Juridica, 2020. DOI: 10.14712/23366478.2020.16

RAWLS, John. *Two Concepts of Rules, The Philosophical Review*. 1955 Vol. 64 No 1. <https://doi.org/10.2307/2182230>

TICHÝ, Libuš. *Příkaz na místě v řízení o přestupku*. Brno: Masarykova univerzita, 2024.

Zákonná úprava a interní akty řízení

Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb.

Listina základních práv a svobod

Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02.

Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 14. srpna 2008, sp. zn. III. ÚS 457/07

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Úmluva o právech dítěte

Ústava České republiky

Věcný záměr zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 204/2015 Sb., Zákon, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích.

Zákon č. 31/2001 Sb. Vyhláška o řidičských průkazech

Zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu

Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů

Webové stránky a elektronické zdroje

Ministerstvo vnitra, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL:
<https://www.mvcr.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

MV: Zásady tvorby právní úpravy přestupků, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL: <https://www.mvcr.cz/soubor/zasady-tvorby-pr...>

Právní prostor, [cit. 29.8.2024]. Dostupné z URL:
<https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/nova-pravni-uprava-spravniho-trestani-cast-i>